

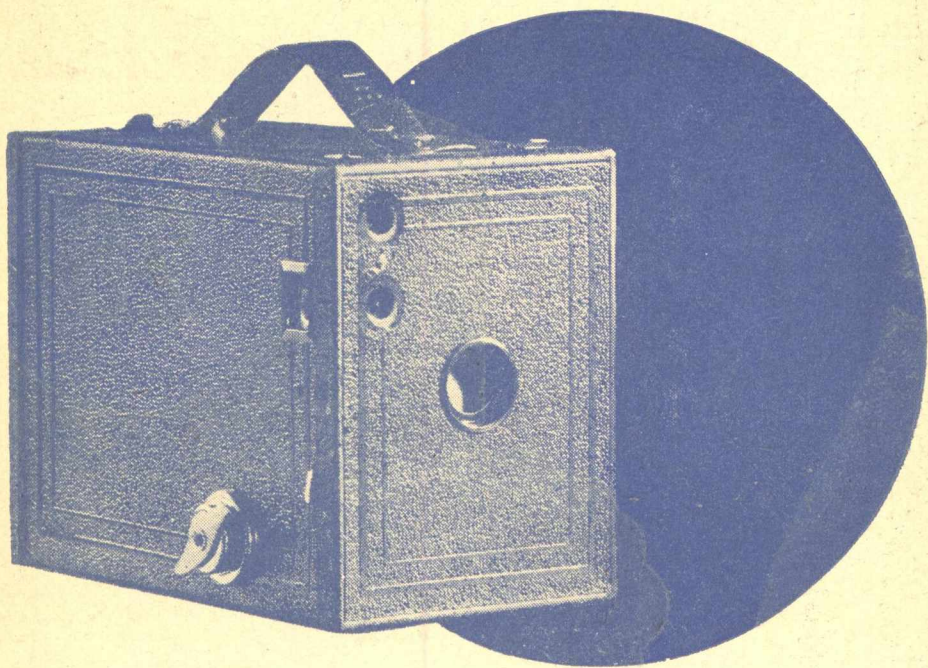
ΤΑ ΜΗΝΟΠΟΥΛΑ

26

ΑΡ 3

Ο ΚΑΛΛΙΤΕΡΟΣ ΣΥΝΤΡΟΦΟΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΕΚΔΡΟΜΕΣ ΣΑΣ
ΜΙΑ ΜΗΧΑΝΗ

K O D A K

ΑΠΛΕΣ, ΣΤΕΡΕΕΣ

ΤΕΛΕΙΑΣ ΑΠΟΔΟΣΕΩΣ

ΚΑΙ ΣΕ ΤΙΜΕΣ ΠΡΟΣΙΤΕΣ ΣΕ ΟΛΟΥΣ

ΑΠΟ ΔΡΑΧ. 160 ΚΑΙ ΑΝΩ

ΤΑ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΑ

* ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ *

ΑΘΗΝΑΙ

15 Απριλίου 1934
 "Ετος Β'—'Αριθ. φύλλου 26
 Τιμή τεύχους Δρχ. 3

ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ:

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΜΑΥΡΟΓΕΝΗ
 ΜΑΡΙΑ—ΧΡΙΣΤΙΝΑ ΛΟΥΡΙΩΤΗ
 Γραφεία: Σόλωνος 18α

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ ΕΤΗΣΙΑΙ

Ἐσωτερικοῦ Δρχ. 75
 Ἐξωτερικοῦ Σελίνια 5
 Ἀμερική Δολλάρια 2
 Αἰγύπτου Γ. Δ. 30

Ο ΛΟΧΙΑΣ

Υπό ΙΟΥΛΙΑΣ ΔΡΑΓΟΥΜΗ

Τὰ παιδὰ βγῆκαν ἀπὸ τὸ σχολεῖο τοῦ χωριοῦ καὶ σκορπίσθησαν ἐδῶ κ' ἐκεῖ.

Ὅκτὼ ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα, περπατοῦσαν μαζί, κ' ἔκαναν σχέδια γιὰ τὴν αὐριανὴ μέρα ποῦ ἦταν Πέμπτη καὶ δὲν εἶχαν σχολεῖο τ' ἀπόγευμα.

—Θὰ κάνουμε γυμνάσια, εἶπεν ὁ Κώστας.

—Ναί, ἀπήντησεν ὁ Γιώργης, μὰ πρῶτα ὁ λοχίας θὰ μᾶς πῆ μιὰ ἱστορία.

—Πρέπει νὰ εἴμεθα στὴν ὥρα μας στὴν πλατεῖα εἶπεν ὁ Γρηγόρης· γιατί τοῦ λοχία δὲν τοῦ ἀρέσει ν' ἀγοῦμε οὔτε ἓνα λεπτό.

—Ἄν ἤθελε μονάχα, εἶπεν ὁ πιὸ μέγας, ὁ Γιάννης, νὰ μᾶς ἔδινε τὸ ἀληθινό του τὸ τουφέκι. Ξέρετε τί καλὰ ποῦ θὰ μάθαινα ἐγὼ νὰ οἰκνω, γιατί ἔξω ἀπὸ σημάδι. Νὰ κτύταξε ἐκεῖ αὐτὸ τὸ κλαδί ποῦ βγαίνει στὴ μέση τοῦ δρόμου, πῶς θὰ τὸ χτυπήσω.

Πῆρε μιὰ πέτρα καὶ τὴν πέταξε μὲ μεγάλη ὀρμή, μὰ τὸ δένδρο ἦταν στὸ γύρισμα τοῦ

δρόμου, καὶ αὐτὴ τὴ στιγμή πρόβαλε μιὰ χωριατοπούλα μ' ἓνα καλάθι στὸν ὄμο.

Ἴσως νὰ μὴν τὸ βαστοῦσε πολὺ στερεὰ καὶ καθῶς τὸ χτύπησε τὸ πέτρα τὸ βρήκε ἴσια στὴ μέση καὶ τὸ ῥιξε κατὰ γῆς.

Καὶ τί νὰ δοῦν τὰ παιδιὰ πίσω ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα;

Τὸ καλάθι ἦταν γεμᾶτο αὐγά καὶ οὔτε ἓνα δὲν ἔμεινε γερό.

Τὸ κορίτσι ἔβγαλε μιὰ φωνὴ ἀπελπισμένη καὶ ἄρχισε τὰ κλάματα.

Ἀπὸ πίσω σιγὰ σιγὰ ἔρχονταν μιὰ χωριάτισσα παχειὰ μὲ δυὸ μεγάλα καλάθια γεμᾶτα χόρτα στὰ χέρια. Μόνο ἀφοῦ πρόβαλε καὶ αὐτὴ ἀπὸ τὸ γύρισμα τοῦ δρόμου, εἶδε τὴν καταστροφή.

—Τί εἶν' αὐτά; φώναξε τῆς μικρῆς. Ἔτσι τὰ κάνης πάντα. Δὲν ντρέπεσαι λιγάκι, κοιτᾶ κορίτσι; Σαράντα αὐγά. Καὶ τί θὰ τὰ κάνω τώρα; Μὰ στάσου νὰ δῆς ἐσὺ. Θὰ σὲ στεῖλω πίσω στὴ μάνα σου. Δὲ μοῦ κάνεις πιά. Καὶ

...Τὴν βόηκαν νὰ καθαρίσῃ πατάτες

θὰ βαστάξω καὶ τ' αὐγά ἀπὸ τὸ μισθὸ σου. Καὶ ὅλο ἓνα τῆς ἔλεγε καὶ τὴ μάλωνε, μὰ τ' ἀγόρια δὲν ἄκουσαν τὸ τέλος, γιὰτὶ σκύβοντας πίσω ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα, ἔφυγαν τρέχοντας.

Καθὼς χάθηκε καὶ τὸ τελευταῖο παιδί, ἓνας ψηλὸς ἄνδρας ποὺ στέκονταν ἀπὸ πίσω ἀπὸ τὸ δένδρο, βγήκε κουτσαίνοντας στὸ δρόμο.

—Νὰ μὲ συμπαθῆς, κυρὰ Χρήσταινα, εἶπε στὴ γυναῖκα· μὰ δὲ φταίει τὸ κορίτσι. Τῆς πέταξαν μιὰ πέτρα στὸ καλάθι.

—Τῆς πέταξαν πέτρα; εἶπεν ἡ παχειά, ἡ κυρὰ Χρήσταινα, ἀκόμα μισοθυμωμένη· καὶ ποῖος τῆς πέταξε πέτρα; Ὅχι βέβαια ἐσύ, κύρ λοχία;

—Τι σὲ μέλει; Τὴν εἶδα ἐγὼ τὴν πέτρα· πρέπει νὰ τὴν συγχωρέσης τὴν καυμένη.

—Νὰ σοῦ πῶ κύρ λοχία, γὰ χατῆρι σου, κ' ἐπειδὴ πολέμησες πλαί-πλαί μὲ τὸν ἀδελφὸ μου τὸ μακαρίτη, δὲν τῆς βαστῶ τὰ λεφτά, γιὰτὶ ἔχουν καὶ πολλές φτώχειες στὸ σπίτι τους· μὰ νὰ τὴν κρατήσω ὄχι. Δὲν ἔχει τὸ μυαλὸ στὸ κεφάλι τῆς. Ἄς πρόσεχε λίγο περισσότερο.

—Μὰ ἀφοῦ σοῦ λέω...

—Ἄδικα χάνεις τὰ λόγια σου κύρ λοχία. Τὸ εἶπα τελείωσε. Ἔλα, Μαρουσῶ, πάρε τὸ καλάθι, καὶ πάρε καὶ αὐτὸ τὸ δικό μου, καὶ πᾶμε.

Καὶ τραβήξε τὸ δρόμο τῆς καὶ ἡ μικρὴ ἢ Μαρουσῶ τὴν ἀκολούθησε κλαίοντας.

Ὁ κύρ Πέτρος, ὁ λοχίας, εἶχεν ἔλθει στὸ χωριὸ τώρα καὶ δυὸ χρόνια. Στὸν πόλεμό μας στὸ 1913 μὲ τοὺς Βουλγάρους εἶχε πληγωθῆ στὸ πόδι κ' ἔμεινε κουτσός.

Παιδιά δὲν εἶχεν ὁ ἴδιος, μὰ ὅλα τὰ παιδιά τοῦ χωριοῦ ἦταν σὰν δικά του, καὶ τὶς φιορτές μάνθανε στ' ἀγόρια ὅλα τὰ γυμνάσια καὶ τὴν πειθαρχία τοῦ στρατοῦ γὰ νὰ γίνουν, ἔλεγε, στρατιῶτες πρώτης γραμμῆς, σὰν ἔλθῃ ἡ ὥρα τους.

Λοιπὸν τὴν ἄλλη μέρα ποὺ ἦταν Πέμπτη, τὰ παιδιά ἀπὸ τὶς δύο τ' ἀπομείνερο ἦταν μαζεμένα στὴ μικρὴ πλατεῖα τοῦ χωριοῦ καὶ τὸν περιμέναν.

—Ἀργεῖ ὁ λοχίας, ἔλεγε κάθε τόσο ὁ Κώστας.

—Ἀλήθεια, εἶπεν ὁ Γιώργης, πῶς ἀργεῖ καὶ ἤθελα νὰ μᾶς τελειώσῃ αὐτὸ ποῦ μᾶς ἔλεγε τὴν Κυριακὴ γὰ τὴν Τσουμαγιά, σὰν φώναξαν οἱ δικοὶ μας. «Ἀέρα· Ἀέρα».

—Μὴ χαλοσκάνης· εἶπεν ὁ Γρηγόρης· σὰν ἔλθῃ θὰ μᾶς τὰ πῆ.

—Ἄ, μπά. Ἄμα χτυπήσουν οἱ δύο, δὲν ἔχει ἱστορίες πιά, μόνον γυμνάσια.

Ντάγκ·Ντάγκ χτύπησε τὸ μεγάλο ρολόγι τῆς ἐκκλησίας καὶ ὁ λοχίας φάνηκε στὴ γωνιά τοῦ δρόμου.

Ὅλα τὰ παιδιά σηκώθηκαν, παρατάχθηκαν στὴ σειρὰ μπροστά του καὶ τοῦ ἔκαναν τὸ σχῆμα.

Ὁ λοχίας τοὺς ἐσίμωσε καὶ τοὺς κύτταξε μὲ τόσο θυμωμένο ὕφος ποὺ τὰ παιδιά κυττάχθηκαν γὰ νὰ δοῦν ποῖος φταίει, ποῖος δὲ στέκεται ἴσια, ἢ ποῖος δὲν κρατᾶ σωστὰ τὸ ξύλο ποὺ εἶχαν γὰ τουφέκι.

Στὸ τέλος ὁ λοχίας σιγὰ καὶ πολὺ σοβαρὰ, τοὺς εἶπε:

—Χαρὰ στὰ Ἑλληνόπουλα ποὺ θέλουν νὰ νίνουν καὶ καλοὶ στρατιῶτες. Ντροπὴ σας ἄνδρικοι καὶ φοβιστάρηδες!

Τὰ παιδιά τὸν κύτταξαν τρομαγμένα.

—Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ λοχίας. Χθὲς ἐκάνετε ἓνα ἄδικο σ' ἓνα φτωχὸ κορίτσι καὶ φύγατε κρυφά, καὶ τ' ἀφήσατε νὰ τὸ μαλώσουν. Αὐτὸ δνομάζεται ἀνανδρία. Ἐνας ἀληθινὸς στρατιῶτης Ἑλληνας δὲν ἀφήνει ποτὲ ἓναν ἀθῶνα νὰ ὑποφέρῃ ἐξ αἰτίας του. Μάλιστα τὸν ὑπερασπίζεται. Δὲν εἶστε σεῖς στρατιῶτες Ἑλληνες. Δὲν εἶμαι πιά λοχίας.

Τὰ παιδιά πέταξαν τὰ ξύλα τους κατὰ γῆς καὶ τὸν τριγύρισαν παρακλητικά.

—Ὅχι, κύρ λοχία, ὄχι. Συγχωρέσέ μας, ἔτσι μᾶς ἦλθε ἐκεῖνη τὴ στιγμή. Τι νὰ κάνουμε τώρα, πές μας.

—Δὲ ξέρω τίποτα· εἶπε ξηρὰ-ξηρὰ ὁ λοχίας. Συλλογισθῆτέ τὸ μόνοι σας· ἡ κυρὰ Χρήσταινα θὰ τὴ διώξῃ τὴ Μαρουσῶ γιὰτὶ τῆς ἔσπασε τ' αὐγά.

Τὰ παιδιά κυττάχθηκαν μὲ ἀπελπισία. Στὸ τέλος ὁ Γιάννης, ὁ μεγαλύτερος, εἶπε:

—Δὲ γίνεται αὐτὸ. Ἐλάτε. Πᾶμε νὰ τὴ βροῦμε τὴ κυρὰ Χρήσταινα νὰ τὴν παρακαλέσουμε νὰ μὴν τὴ διώξῃ τὴν Μαρουσῶ καὶ στὸ τέλος ἄς μὲ δειρῇ ἐμένα ἀφοῦ ἐγὼ τὴν πέταξα τὴν πέτρα.

—Ἄ... τώρα μάλιστα... εἶπεν ὁ λοχίας. Ἐρχομαι κ' ἐγὼ μαζί σας.

Τοὺς ἔβαλε στὴ γραμμὴ.

—Ἐπ' ὄμου... Ἄρι! καὶ ξεκίνησαν μὲ τὸν λοχία ἐπὶ κεφαλῆς.

Ὅταν ἔφθασαν ὅλοι μαζί στῆς κυρὰ Χρήσταινας τὴ βρῆκαν νὰ καθαρίζῃ πατάτες, καθισμένη μέσα στὴν αὐλὴ τῆς. Καὶ ἡ

καυμένη ἢ Μαρουσῶ μὲ κοκκινισμένα μάτια τὰ τίξτε τὶς κόττες.

Ὁ λοχίας πλησίασε τὴν παχειὰ τὴ χωριάτισσα καὶ τὴν καλημέρισε. Τὰ παιδιά ἔκαναν πρόσωπο. «Πάρα πόδα... Ἄρι» καὶ στάθηκαν ἀκίνητα.

—Καλὼς τὸν κύρ λοχία, εἶπεν ἡ κυρὰ Χρήσταινα. «Κάτι δῶ τέτοια ὦρα; Ὅριζεις τίποτα;»

—Ἐγὼ δὲ θέλω τίποτα, κυρὰ Χρήσταινα, μόνον τὰ παιδιά ἔχουν κάτι νὰ σοῦ πῶν.

Ἡ κυρὰ Χρήσταινα παρατήρησε τὶς πατάτες τῆς καὶ τοὺς κύτταξε μὲ περιέργεια.

—Ἐμένα; σὰν τί;

Τότε ὁ μεγαλύτερος, ὁ Γιάννης, βγήκε ἀπὸ τὴ γραμμὴ καὶ στάθηκε μπροστά τῆς. Ἦταν κατακκόκινος κ' ἔστριβε νευρικά ἓνα σπάγγο μέσα στὰ δάχτυλά του, μὰ μίλησε ἀμέσως.

—Κυρὰ Χρήσταινα, ἦλθαμε νὰ σὲ παρακαλέσουμε νὰ μὴ τὸ διώξῃς τὸ κορίτσι, γιὰτὶ τ' αὐγά ποὺ τῆς ἔσπασαν δὲν φταίει αὐτὴ. Ἐμεῖς εἴμεθα πίσω ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα, κ' ἐγὼ τῆς πέταξα τὴν πέτρα.

Ἡ κυρὰ Χρήσταινα σοῦρωσε τὰ φρούδια.

—Δὲν ντρέπεσαι κοτζῆ ἀγόρι ὡς ἐκεῖ ἐπάνω. Καὶ γιὰτὶ νὰ τῆς κάνῃς αὐτὴ τὴ ζημιὰ;

—Δὲν τὴν ἔκανα ἐπίτηδες, κυρὰ Χρήσταινα· ἐγὼ τὸ δένδρο σημάδενα, μὰ ἡ πέτρα πῆρε τὸ καλάθι... καὶ κοντοστάθηκε λίγο ὁ Γιάννης. «Μὰ νὰ μὴν τὸ διώξῃς τὸ κορίτσι μὰ καὶ δὲν φταίει, μόνον ἂν θέλῃς νὰ βγάλῃς τὸ ἄχι σου... νά, δεῖρέ με μένα».

Ἡ κυρὰ Χρήσταινα μισογέλασε.

—Νὰ σὲ δειρῶ; Ἴσως νὰ σοῦπρεπε. Μὰ ἄς ἔχῃς χάρη ποὺ δὲν μ' ἀφῆρες νὰ τ' ἀδικήσω τὸ φτωχὸ τὸ κορίτσι.

—«Λοιπὸν δὲ θὰ τὴ διώξῃς;» φώναξαν χαρούμενα πολλὰ παιδιά μαζί.

—Ἀφοῦ δὲν ἔφταιγε, γιὰτὶ νὰ τὴ διώξῃ τὴν κακομοῖρα; Θὰ τὴν κρατήσω βέβαια. Μαρουσῶ, τῆς φώναξε.—Ἔλα δῶ νὰ πῆς εὐχαριστῶ στὰ παιδιά καὶ στὸν κύρ λοχία ποὺ τοὺς ἔμαθε νὰ μὴ λένε ψέμματα.

Ἡ Μαρουσῶ πλησίασε ντροπαλά, μὰ τὸ εὐχαριστῶ τῆς τὸ μουμουρίσε τόσο σιγανὰ ποὺ κανένας δὲν τ' ἄκουσε. Ἀλλὰ τὰ μάτια τῆς καυμένης ἦταν γεμάτα χαρὰ, κ' ἔτρεξε σὰν ζαρκάδι νὰ τοὺς ἀνοίξῃ τὴν πόρτα τῆς αὐλῆς.

Ὅταν τὰ παιδιά γύρισαν στὴν πλατεῖα δὲν ἄκουες παρὰ γέλοια καὶ χαρούμενες φωνές. Κι' ἐπειδὴ οἱ περαστικοὶ ρωτοῦσαν μὲ

ἀπορία πῶς ἄρχιζαν τὰ γυμνάσια στὶς τρεῖς μονάχα σήμερα, ἀντὶ σὰν πάντα στὶς δύο, ὁ λοχίας εἶπε:

—Κερδίσαμε μιὰ μάχη σήμερα. Εἶμαι ὑπερήφανος γὰ τοὺς στρατιῶτες μου.

Ἀπὸ ὅλο τὸν Κόσμο

Οἱ αἰθνηκοὶ μιλοῦν

Εἶνε ἀποδεδειγμένον ὅτι οἱ αἰθνηκοὶ μιλοῦν ἂν δὲ ἐμῆς οἱ ἄνθρωποι δὲν μπορούμε νὰ καταλάβουμε τί λέγουν αὐτὸ εἶνε μόνον καὶ μόνον διότι δὲν ξεύρουμε τὴν γλώσσα τους.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Σικάγου ὁ Ριχαρδος Γκάρνερ ποὺ ὑπεστήριξε ὅτι οἱ αἰθνηκοὶ μιλοῦν ἔμεινε ἀρκετοὺς μῆνας στὰ δάση τοῦ Γαλλικοῦ Κογκῶ καὶ ὕστερα ἀπὸ ἐπισταμένας μελέτας ποὺ ἔκαμε κατάρθωσε νὰ ἐξακριβώσῃ πῶς ἐκφράζουν τὰ διάφορα συναίσθημά τους οἱ αἰθνηκοὶ τὸν ἡμῶν, τὸν πόνον, τὴν ἀγάπην, τὸν φόβον τους.

Σύμφωνα μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἀμερικανοῦ ἐπιστήμονος οἱ αἰθνηκοὶ προφέρουν τὴν λέξιν «Κοῦί» ὅταν πεινοῦν «Οὐρ» ὅταν ζητοῦν νὰ βροῦν κάτι «Κς» ὅταν θυμῶνουν «Πιοῦχ» ὅταν θέλουν νὰ ἐκφράσουν τρυφερότητα καὶ ἄλλα παρόμοια.

Ἡ ὑψηλοτέρα καωνοδόχος

Ποῦ ἄλλοῦ μπορεῖ νὰ βρισκῆται παρὰ στὴν Ἀμερικὴ, ἐκεῖ ποὺ βρίσκονται καὶ οἱ οὐρανοξύστατα.

Ἐχει 155 μέτρα ὕψος καὶ διάμετρον 15 μ. καὶ 24 ἑκατοστῶν τοῦ μέτρον.

Ἀνήκει στὰ δορυτορυχεῖα Σίλβερ καὶ Σία καὶ χρησιμεύει γὰ τὴν ἐξάτμισιν τῶν διαφόρων ἀερίων.

Μία αερίερρη ἐργεῖοσις

Ἀπὸ τὶς πλέον παραδόξας ἐργεῖοσις εἶνε ἀναμφιβόλως, αὐτὴ τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν ὁ Βιεννέζος χειρουργὸς Ντύνε ὑπὸ τὰς ἐξῆς συνθήκας!

Μία ἀτμομηχανὴ ἀνέτρεψε ἓναν ἀνυχο διαβάτη καὶ ἡ μία ἀπὸ τὶς ρόδες τοῦ ἔσπασε τὰ δύο πόδια ἢ δὲ θέσις τοῦ δυστυχημένου αὐτοῦ ἦταν τραγικὴ, διότι ξαφνικὰ ἡ ἀτμομηχανὴ ἐσταμάτησε ἀπότομα κρατῶντας τὸν αἰχμάλωτον κάτω ἀπὸ τὴν θανατηφόρον ρόδα. Τότε ὁ χειρουργὸς Ντύνε ποὺ ἔτρεχε νὰ εὐρίσκαται μέσα στὴν ἀμαξοστοιχία μὲ τὴν τσάντα του ἀνὰ χεῖρας χωρὶς νὰ χάσῃ οὐτε λεπτὸ ἐχώθηκε κάτω ἀπὸ τὴν ἀτμομηχανὴ καὶ ἔκοψε τὰ δύο πόδια τοῦ τραυματιῦ, τὸσον δὲ ἐπιτυχῆς ἦτο ἡ χειρουργικὴ του αὐτὴ ἐπέμβασις, ὥστε ὁ τραυματίας ἔχασε μὲν τὰ δύο τὸν πόδια ἔζησε ὁμως χρόνια χάρις εἰς τὴν γενναίαν ἐπέμβασιν τοῦ διασῆμου χειρουργοῦ.

Ἑλληνική Τέχνη

Ο ΦΑΝΗΣ ΣΤΟΝ ΚΕΡΑΜΕΙΚΟ

—'Ε! τώρα πού τελειώσαμε Φάνη τὸ Μουσείο θὰ καθίσουμε λίγες μέρες νὰ ξεκουραστοῦμε κι' ὕστερα θ' ἀρχίσουμε τίς μακρινές μας ἐκδρομές... Στὴν Ἀθήνα μέσα δὲν ἔχομε τίποτε ἄλλο νὰ δοῦμε...

—Πῶς θεία μου, ξέχασες τὸν Κεραμεϊκό, τὸ ἀρχαῖο νεκροταφεῖο τῶν Ἀθηνῶν; Ἐσὺ δὲν μοῦ εἶπες πὼς θὰ πάμε νὰ δοῦμε πού βρέθηκαν τὰ περίφημα νεκρικά ἀνάγλυφα πού μούδειξες στὸ Μουσείο...

—Τὸ εἶχα ξεχάσει, Φάνη, μὰ ἐσὺ βλέπω τὰ σημειώεις καλὰ μεσ' τὸ μυαλό σου...

Ἄς πάμε λοιπὸν καὶ κεὶ νὰ τελειώσουμε τὴν Ἀρχαία Ἑλληνική Τέχνη στὴν Ἀθήνα.

Καὶ πήγαμε στὸν Κεραμεϊκό... Τὸ χῶμα ἦταν πολὺ μαλακὸ καὶ κινδυνεύαμε νὰ βουλιάξουμε καθὼς προχωρούσαμε. Ἐξήγησα στὸ Φάνη πὼς ἀκριβῶς γι' αὐτὸ οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι διάλεξαν τοῦτο τὸ μέρος γιὰ τὸ νεκροταφεῖο, γιὰ τὸ μαλακὸ χῶμα τοῦ ἦταν κατάλληλο γιὰ τοὺς τύμβους... Ἐλάχιστοι τύμβοι μένουν ἀκόμα ὀρθοί... Μικροὶ στρογγυλοὶ λόφοι πού σκέπαζαν τὴν ὕδρα μὲ τὴν ἱερὴ στάχτη τοῦ νεκροῦ... Καὶ στὴν κορυφὴ τοῦ λοφίσκου μία ἐπιτύμβια πλάκα...

Μὰ καὶ στὰ ἐλάχιστα αὐτὰ μνημεῖα πού στέκονται στὸν Κεραμεϊκό καὶ στίς Πλάκες καὶ τοὺς στρογγυλοὺς στύλους τοὺς ὀριζόμενους ἐδῶ κι' ἐκεῖ, βλέπεις πάλι τὴν διαφορά τῶν ἀνθρώπων πού καὶ στὸν τάφο τοὺς ἀκολουθεῖ... Ἄλλοι τύμβοι περιήφανοι μὲ μαρμάρινη μεγαλοπρεπέστατη στήλη καὶ μὲ παράσταση ἀνάγλυφη ἀπὸ ἀκριβὰ

πληρωμένο καλλιτέχνη καὶ δίπλα ἓνα μικρὸ ὑψοματάκι πού μόλις ξεχωρίζει ἀπὸ τὸ ἔδαφος καὶ μία μικροσκοπικὴ πλάκα ἀπὸ κεῖνες πού τίς πουλοῦσαν ἔτοιμες γιὰ τοὺς πολλοὺς καὶ πού εἶχαν μονάχα μιὰ λήκυθρο σκαλισμένη ἐπάνω ἢ μιὰν ἀπλή τυπικὴ σκηνὴ ἀποχαιρετισμοῦ.

—'Α! θεία μου τί μεγαλοπρεπὴς εἶναι αὐτὸς ὁ Ταῦρος πού δεσπόζει σ' ὅλο τὸ νεκροταφεῖο... Καὶ τί κινήσεις φυσικές... Θαρρεῖς πὼς εἶναι ὁλοζώντανος... Θάταν στὸ μνημεῖο κάποιου δυνατοῦ ἥρωα...

—Ἀσφαλῶς, Φάνη. Μὰ δὲς ἐδῶ δύο ὄμορφες ἀδελφές πού, ἢ μὰ πεθαμένη ἀποχαιρετὰ τὴν ἄλλη. Ἡ πεθαμένη εἶναι πάντα αὐτὴ πού κάθεται... Βλέπεις πάλι τὴν ἐγκαρτέρηση καὶ τὴν περήφανη θλίψη πού εἶχαμε δὴ στὸ ἀνάγλυφο τῆς Ἡγησῶς στὸ Μουσείο...

—Θεῖσσα, νὰ ἓνας ὑπέροχος καβαλλάρης πού στὰ πόδια τοῦ ἀλόγου του, πέφτει σκοτωμένος ἀπὸ τὸν ἴδιο ἓνας ἐχθρὸς... Τὶ ὄμορφος πού εἶναι κι' αὐτὸς μὲ τὴν κυκλικὴ ἀσπίδα...

—Αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ἀνάγλυφο, Φάνη μου, εἶναι ὁ Δεξιέλεως, ἥρωας Ἀθηναῖος εἰκοσι χρονῶν πού σκοτώθηκε στὴ μάχη τῆς Κορίνθου τὸ 394... Εἶναι νικητῆς γι' αὐτὸ ἔχει αὐτὴ τὴν περήφανη στάση...

Ἀνασηκώνει τὸ χέρι γιὰ νὰ τρυπήσει μὲ τὸ δόρυ του τὸν ἀντίπαλο, πού τᾶλογο ἔχει ἀναποδογυρίζει στὴν ὀρμὴ του... Τὸ δόρυ καὶ τὰ χαλινάρια τοῦ ἀλόγου ἦσαν χρωματισμένα γι' αὐτὸ δὲν διακρίνονται σήμερα πιά... Δὲς τὸ ἔλλογο πὼς ὀρθάνεται περήφανο κυματίζοντας τὴν οὐρὰ του!

Ἡ στήλη τοῦ Δεξιέλεως.

—Μὰ, θεῖσσα μου, ἢ ἔκφραση τοῦ Δεξιέλεως εἶναι θλιμμένη σὰν νᾶναι κι' αὐτὸς νεκρὸς...

—Αὐτὸ ἀκριβῶς θέλησε νὰ φανερώσει κι' ὁ καλλιτέχνης... Πῶς στὴν ἴδια μάχη σκοτώθηκε κι' ὁ νικητῆς νέος.. Γι' αὐτὸ τὸ πρόσωπό του εἶναι θλιμμένο... Ἐδῶ πάλι βρέθηκε καὶ τὸ ἀνάγλυφο τῆς Ἡγησῶς τῆς ἀρχοντοπούλας πού καμαρώνει τὰ κοσμήματά της... θυμάσαι;

Ἐστερα πήραμε τὰ δρομάκια κυττώντας τίς ἐπιγραφές στίς στήλες... Ἐδῶ ἢ Ἀπάτη ἢ Μιλησία κοιμάται... Ἐδῶ ἢ Φυλλίς ἢ Ἀντιόχισσα... καὶ παραπέρα ὁ Δούρις εὐχεται «τοῖς παράγουσι χαιρεῖν»... Τὶ εὐγενικὸ ὕστερα ἀπὸ τόσους αἰῶνες νὰ δέχεσαι τὸ χαιρετισμὸ ἐνός Ἐφήβου τῶν

Ἀρχαίων Ἀθηνῶν...

—Θεῖσσα, ἐδῶ εἶχαν θάψει καὶ τὸν Μιλτιάδη, τὸν Ἀριστείδη, Θεμιστοκλῆ καὶ τοὺς ἄλλους ἐνδόξους Ἀθηναίους;

—Ἐδῶ, Φάνη μου, εἶναι θαμμένοι ὅλοι οἱ ἥρωες πού λὲς καὶ πάλι τοὺς τόσοι ἄλλοι ἄσημοι, χωρὶς ὄνομα, ἐκεῖνοι πού σήκωναν στοὺς ὤμους τῶν τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενῶνα κι' ἐδούλευαν ἀνώνυμοι αὐτοὶ γιὰ τὸ μεγαλεῖο τῶν Ἀθηνῶν...

Κι' ἐφύγαμε ἀπὸ τὸν Κεραμεϊκό, μὲ τὴν ἱερὴ συγκίνηση πού φεύγει πάντα κανεὶς ἀπὸ ἓνα νεκροταφεῖο.

ΣΟΦΙΑ ΜΑΥΡΟΒΙΑΗ ΠΑΠΑΔΑΚΙ

ΣΑΝ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

ΣΤΗ ΘΑΛΑΣΣΑ

Αὐτὴ τὴν ἱστορία μοῦ τὴν ψιθύρισε ἓνα κογχύλι ἀπὸ ἐκεῖνα, πού σὰν τὰ βάλετε κοντὰ στ' αὐτί, ἀκοῦτε νὰ φλυαροῦν καὶ νὰ σᾶς διηγοῦνται ὅλα τὰ μυστικὰ πού κρύβει ἢ θάλασσα.

Ἦταν λοιπὸν μιὰ φορὰ μιὰ μικροῦλα ὁμορφὴ σειρήνα μὲ μαλαματένια μαλλιά καὶ ζαφειρένια μάτια. Ζοῦσε μέσα στὴ θάλασσα βαθειά, πάντα χαρούμενα, ἀνάμεσα στὰ κογχύλια, στὰ φύκια, στὰ κοράλια καὶ στὰ μαργαριτάρια.

Ἦταν γλυκεῖα καὶ καταδεκτικὴ καὶ μιλοῦσε μὲ ἀγάπη καὶ στὰ μικρὰ καὶ στὰ μεγάλα ψάρια. Καὶ πὼς τὴν ἀγαποῦσαν ὅλα, πὼς τὴν ἐλάτρευαν!.. Τῆς ἔλεγε τὸ καθένα τὴν μικρὴ του ἱστορία, πότε λυπητερὴ πότε εὐθυμὴ κι' ἐκεῖνη τοὺς μιλοῦσε πάντα μὲ λόγια γλυκὰ καὶ συμπονετικά. Καὶ ἀκόμη πόσες, πόσες φορὲς δὲν γιάτρευε μὲ μαγικά βοτάνια πληγὲς κακὲς, πληγὲς σκληρὲς, στὰ ψαράκια πού εἶχαν ξεφύγει μὲ σπαρταριστὴ λαχτάρια ἀπ' τ' ἀγκιστρωμένο δόλωμα.

Μὰ—ἀνάμεσα σὲ τόσες ἀγάπες—ξεχώριζε ἓνα ὄμορφο, περήφανο δελφίνι. Ἦταν ἢ καλὴ συντροφιά της, σὰν γύριζε ἀπὸ τὰ ταξίδια του. Τὸ περίμενε κάθε φορὰ μὲ καινούργια λαχτάρια, γιὰ νὰ μάθῃ ἀκόμη κάτι ἀπὸ τὸν κόσμον ἐκεῖνο τὸν ἄγνωστο καὶ

θαυμαστό. Κι' ἐκεῖνη γι' ἀνταμοιβή, τὸ κοίμιζε ὕστερα καὶ τὸ ξεκούραζε μὲ ὀλόγλυκα τραγοῦδια.

Τῆς μιλοῦσε γιὰ τὸ κύμα πού ξεσποῦσε πότε ἄγριο, πότε ἀπαλὸ στὴν ἀμμουδιὰ καὶ στοὺς βράχους, γιὰ τὰ μεγάλα σύννεφα πού κυνηγοῦνται στὸν οὐρανό, γιὰ τὸ φεγγάρι τὸ χλωμὸ πού, κάποια νύχτα ποθητὴ θὰ ἔβλεπε κι' αὐτὴ, ὅταν θὰ εἶχε τελειοποιηθῆ στὸ τραγοῦδι.

Γιὰ τὴν κυρὰ θάλασσα, ἢ βασίλισσα, εἶχε νόμους πολὺ αὐστηροὺς καὶ ἀλλοίμονοι στὰ μικρὰ σειρηνάκια πού ἐδοκίμαζαν νὰ παρακούσουν—ἢ τιμωρία ἦταν βεβαία. Ἐπρεπε νὰ σπουδάσῃ ἀκόμη γιὰ πολὺ καιρὸ, καὶ τότε θὰ τῆς ἔδιναν τὴν ἄδεια, τὰ μεσάνυχτα—μόνο τὰ μεσάνυχτα—ν' ἀνεβῆ στὴν ἐπιφάνεια γιὰ λίγο καὶ νὰ σκορπίσῃ γύρω τὸ μαγικὸ τραγοῦδι της.

Πρὸς τὸ παρόν, εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ παίξῃ ὅσο ἤθελε καὶ νὰ διασκεδάσῃ μὲ τὰ ψάρια καὶ τὰ κογχύλια στὸ σκοτεινὸ βυθό.

Καὶ τῆς ἔλεγε ἀκόμη, τὸ ταξειδεμένο δελφίνι γιὰ κάτι μεγάλα κογχύλια πού πηδοῦν χαρωπὰ ἐπάνω στὰ κυματάκια καὶ γιὰ κάτι ἄλλα—πελώρια—πού βγάζουν καπνὸ, πού κυλοῦν μὲ τρομερὸ θόρυβο ἐπάνω στὰ κύματα καὶ σχίζουν, χωρίζοντας στὴ μέση, τὰ βαθειὰ νερά. Ὡ, μὲ τί περιέργεια τὰ πλησίαζε. Ἐπήγαινε θαρρετὰ κοντὰ τοὺς καὶ

πηδοῦσε ἐπίμονα γύρω, ἔξω ἀπὸ τὸ νερὸ γιὰ νὰ μπορέση νὰ ἰδῇ, νὰ καταλάβῃ.. Μὰ ἐκεῖνα τὸ προσπενοῦσαν, χάνονταν...

Καὶ τῆς μιλοῦσε ἀκόμη με ἀκράτητο ἐνθουσιασμό γιὰ τὸ ἄστρο τῆς ἡμέρας τὸ λαμπρὸ πού φωτίζει καὶ ζεσταίνει, πού ρίχνει μύρια διαμάντια ἐπάνω στὰ γαλανὰ νερά, πού σκορπίζει χιλιάδες χρώματα γύρω καὶ χαϊδεύει ὅλα στοργικὰ με τὶς χρυσὲς ἀχτίδες του.

Ἡ μικροῦλα ἢ σειρήνα ἀγάπησέ τὸ ἄστρο αὐτὸ καὶ ἄκουγε, ἄκουγε ἀπληστα καὶ στὴ καρδιά της ρίψασε ὁ πόθος νὰ μπορέση νὰ δῇ κι' αὐτὴ μιὰ φορὰ τὸν ἥλιο, νὰ νοιώσῃ τὴ χαρὰ τὴν ἀφθαστὴ μέσα στὸ θεῖο του φῶς!... Μὰ πῶς, ἀφοῦ καμμιὰ σειρήνα ποτὲ δὲν εἶδε τοῦ ἡλίου τὴ λάμψη; Γιατὶ νὰ ζητῇ ὅ,τι δὲν γίνεται; γιατί νὰ μὴν εἶναι εὐχαριστημένη ὅπως οἱ συντρόφισσές της, με τὴ ζωὴ πού τῆς χάρισεν ἢ μοῖρα;...

Κι' εἶται περνοῦσε μελαγχολικὰ καὶ κανένα παιχνίδι δὲν μποροῦσε πειὰ νὰ τὴν διασκεδάσῃ. Ὡς πού μιὰ μέρα, χύθηκε στὰ μεγάλα ζαφειρόνια μάτια μιὰ φωτιά καὶ ἡ μικροῦλα ξεκίνησε ἀπότομο ἀπὸ τὸ μέρος πού ἔμενε, κολυμπώντας χαρωπά. Τὰ ἀνήσυχτα χερῶντα παραμέριζαν τὰ μαλλιά τὰ ὀλόχρυσά καὶ ἡ ἀστροαφτερὴ οὐρὰ χτυποῦσε τὰ νερά νευρικὰ καὶ δυνατά. Διάλεξε τὴ σιγμὴ πού ἢ κυρὰ θάλασσα, ἢ βασίλισσα, φοροῦσε τὸ ὠραῖο, μεταξὺ γαλάζιο τῆς φόρεμα. Ἦξερε πῶς ὅταν φορᾷ αὐτὸ τὸ φόρεμα, εἶναι στὰ καλά τῆς κι' ἔχει χαμόγελο στὰ χεῖλη της. Ἄλλοιμονο σὰν βάλει τὸ σταχτόμαυρο ἄσχημο φόρεμά της. Εἶναι πολὺ θυμωμένη καὶ κακιὰ ἐκεῖνες τὶς στιγμὲς.

«—Βασίλισσα κυρὰ μου, εἶπε με φωνὴ πού ἔτρεμε ἀπὸ συγκίνηση καὶ ἡ μικρὴ της καρδιά χοροπηδοῦσε, πές μου γιατί δὲν ἀφίσεις ποτὲ καμμιὰ ἀπὸ μᾶς ν' ἀνεβῇ ψηλά, ψηλά, τὴν ὥρα πού ὁ ἥλιος, τ' ἄστρο τὸ μαγικό, φωτίζει τὸ κόσμο; Γιατί;...»

Ἡ ὁμορφὴ βασίλισσα χαμογέλασε αἰνιγματικά.

«—Τὶ ρωτᾷς, μικρὴ, γιὰ κείνο πού καμμιὰ ὡς τώρα δὲν ζήτησε νὰ μάθῃ; Θὰ ἔλθῃ ἢ νύχτα καὶ γιὰ σένα πού θὰ σκορπίσης τὸ τραγοῦδι σου στὴν ἀερογυαλιὰ καὶ θ' ἀντικρύσης τὸ φεγγάρι τὸ γλυκὸ—δὲν σοῦ φθάνει;... Ναι, μπορεῖς ἀν θέλεις ν' ἀνεβῆς πρὸς τὸ μεγάλο φῶς, μὰ σὰν φθάσης ἐκεῖ, δὲν ἔχει πειὰ γυρισμὸ—καὶ τώρα πῆγαινε

καὶ μὴν συλλογιζέσαι τρολλοὺς λογισμούς. Πῆγαινε...»

Τὶ ἤθελε νὰ πῇ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἢ κυρὰ ἢ θάλασσα; Δὲν θὰ γύριζε πίσω; Καὶ τὶ μ' αὐτό; Θᾶμενε πάντα, πάντα, κοντὰ στὸ φῶς... τὶ ὠραῖο ὄνειρο!..

Ἦξε, ἄς μὴ χάνῃ καιρό. Γρήγορα γρήγορα ἔφθασε στὸ κοραλῆνο δένδρο, ἐκεῖ πού τακτικά περιόρισε τὸ φίλο της. Δὲν θ' ἀργοῦσε νὰ ἔλθῃ, τὸ ἤξερε καλά. Ἦταν ἡ ἐποχὴ πού ξεκουράζονταν κάτω στὸ βυθό.

Νάτος—ἔρχεται. Τὶ ὠραῖα πού κολυμπάει!.. Μὰ μήπως κι' ἐκεῖνη δὲν ἔχει τὴν ἴδια χάρη καὶ τὴν ἴδια δύναμη;

«—Ἀγαπημένε μου σύντροφε, τοῦ λέγει χαϊδευτικά, στὸ χέρι σου εἶναι νὰ μοῦ δώσης μιὰ μεγάλη χαρὰ, νὰ μοῦ χαρίσης μιὰ χρυσὴ εὐτυχία... θέλεις;

—Καὶ βέβαια θέλω νὰ σὲ βλέπω εὐτυχισμένη, ἀπήντησε σοβαρὰ κι' ἐπίσημα τὸ καλὸ δελφίνι.

—Ἄκου λοιπόν... Εἶναι καιρός, πού ὀνειρεύομαι ἀδιάκοπα, ἕναν κόσμο ἀλλοιώτικο ἀπὸ τὸ δικό μας, ἕναν κόσμο φωτεινότερο. Ὁνειρεύομαι τ' ἄστρο τὸ μεγάλο πού φωτίζει καὶ ζεσταίνει. Θέλω νὰ τ' ἀντικρύσω, θέλω νὰ τὸ ἰδῶ. Ἐσὺ ἔχεις αὐτὴ τὴ χάρη, μοῖρασέ την μαζύ μου, πάρε με κοντὰ σου σὰν θὰ φύγῃς καὶ πάλι...»

Κι' ἦρθε ἡ χαρούμενη στιγμὴ. Ἐεκκίνησαν ἀντάμα σχίζοντας με δύναμη τὰ σκοτεινὰ νερά.

Ἄνεβαιναν... Ἄνεβαιναν. «—ὦ, τί βαθεῖα πού ζοῦμε» σκέφθηκε ἡ ὁμορφὴ ταξειδιώτισσα. Κι' ἔπειτα σιγά, σιγά, καθὼς κολυμποῦσαν, τὰ νερά ἔπεσαν γύρω τους ἕνα πράσινο χρωμα γλυκὸ. Ἡ σειρήνα ἐννοίωσε μιὰ ἀπερίγραπτη συγκίνηση, κατάλαβε πῶς ζυγώνουν...Ναι, ζυγώνουν... ἔφθασαν!..

Ἦξε, μαγεία... ὄχι, ποτέ, ποτέ δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ὀνειρευθῇ, τὸ πλάσμα τῆς θάλασσας τῆς σκοτεινῆς, τὴν ὁμορφιά, τὴν ἀλήθεια, τόσο φῶς!.. Ἄπλωσε τὰ χέρια πρὸς τὴν χαρὰ τὴν μαγική... Κι' ἔζησε τ' ὄνειρό της... μὰ γιὰ μιὰ μονάχα στιγμὴ... Ὁ νοῦς σκοτίσθηκε, τὰ μάτια ἔσβησαν... τὸ χαριτωμένο σῶμα ἔλυσσε, χάθηκε!..

Στὸ ἀπαλό, τὸ γαλανὸ τὸ κύμα ἐπάνω, δὲν ἔμεινε παρὰ λίγος ἄσπρος ἀφρός...
ΝΕΡΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Σημειώνει στὸ καρνέ του διάφορες παρατηρήσεις, βγαλμένες ἀπὸ τὴν ψυχολογία τῶν παιδιῶν πού πήρανε μέρος στὸ παιχνίδι—αὐτὸ θὰ τὸν βοηθήσῃ, ὥστε νὰ ξέρῃ τὸ τρόπο πού θὰ πρέπει νὰ μεταχειριστῇ στὸ κάθε παιδί, ἀνάλογα με τὸ χαρακτήρα του, τὶς κλίσεις, τὴ μόρφωσή του. Εἶνε οἱ γραμμὲς, με τὶς ὁποῖες γιὰ βάση, θὰ δώσῃ στὸν ἀπαρηγό του καὶ στοὺς ἐνωμοτάρχας, τὶς ἀναγκαῖες ὁδηγίες.

Τὶς γενικὲς ὁδηγίες μόνον, γιατί εἶχε τὴν γνώμη ὅτι ὁ ἀρχηγὸς τῆς ομάδος, ὁ καλὸς ἀρχηγὸς τοῦλάχιστον, πρέπει νὰ μὴν ἀνακατεύεται στὶς λεπτομέρειες, ἀλλὰ νὰ τὶς ἀφίητῃ στὴν πρωτοβουλία τῶν ὑφισταμένων του, ἀναλόγως με τὸ βαθμὸ καὶ τὴν ἀναπτυξὴ τοῦ καθενὸς των.

Μ' αὐτὸ τὸ τρόπο τοὺς συνήθιζε στὶς εὐθύνες, στὴ κρίση. Τοὺς ἔδινε τὸ συναίσθημα τῆς βαρύτητος γιὰ κάθε ἀπόφαση πού θὰ ἔπεσαν, στὸ κύκλο τῆς ἀρμοδιότητος των, γιὰ κάθε διαταγὴ πού θὰ ἔδιναν. Νὰ καταλαβαίνουν πῶς ἀρχηγία καὶ τίτλοι, δὲν σημαίνουν μόνον τὴν ἐπίδειξη, ἀλλὰ πῶς ἔχουν ἀνάγκη γνώσεων καὶ χαρακτήρος, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐπιβληθῶν. Εὐθύνῃ πού τοὺς κάνει ν' ἀποκοτῶν σοβαρότητα, αὐτοπεποίθησι, χαρακτήρα πραγματικὰ ἀνδρικό.

Κι' εἶναι, στ' ἀλήθεια, ἡ περὶ καλὴ μέθοδος ὅσοι τὴν δοκίμασαν. ἔμειναν εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸ ἔργο τους. Ὁ βαθμοφόρος προσέχει, τὸ παιδί ἀνδρώνεται, ὁ χαρακτήρ σφυρηλατεῖται. Ἀναπτύσσεται ἡ ἀμιλλα, ἡ εὐγενικιὰ ἀμιλλα, τὸ μοναδικὸ μέσο προόδου καὶ ἀνυψώσεως, ἀρκεῖ νὰ κρατεῖται στὸ ὕψος πού τῆς πρέπει. Στὴν ἀνάπτυξή τῆς ἀμιλλας, τὸ κάθε παιδί θὰ δείξῃ τὸν πραγματικὸ του χαρακτήρα.

Ἐκεῖ πλέον εἶναι τὸ μεγαλύτερο ἔργο τοῦ ἀρχηγοῦ, ἢ κυρία του ἐργασίας. Νὰ διαπλάσ-

ὑπὸ Βλ. Βαλασσπούλου

στὴ τὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ, τὴν τόσο εὐπλαστικὴ, νὰ τῆς ἐμφυσῆσῃ ἰδέες χρηστὲς, ἀρχὲς ἀληθινῆς, ἠθικῆς καὶ δίκαιης. Γιατὶ ὁ προσκοπισμὸς καὶ ἡ διδασκαλία του, πρέπει ν' ἀποβλέπουν πρῶτα στὴν ψυχὴ τοῦ παιδιοῦ, στὸ δυνάμωμά της, κι' ὕστερα στὸ δυνάμωμα τοῦ σώματος. Μυαλὸ γερὸ, σὲ σῶμα γερὸ, λέγαγε οἱ πρόγονοί μας, οἱ ἀρχαῖοι Ἑλληνας.

Ἐτοιμάζει τώρα τὸ πρόγραμμα τῆς αὐριανῆς ἡμέρας, στὶς γενικὲς του γραμμὲς. Σημειώνει μερικὰ πράγματα, γιὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πῇ δυὸ λόγια στὴν αὐριανὴ του ἡμερησία διαταγὴ. Στὸ τέλος, ἀφίνει τὴ πένα καὶ σταματᾷ. Τεντώνει τὰ χέρια του καὶ τὸ βλέμμα του πλανεῖται ἀργό, ἤρεμο, μέσα στὴ σκηνή. Ἐνα χαμόγελο εὐχαριστήσεως ἀνεβαίνει στὰ χεῖλη του. Εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸ ἔργον του κι' αἰσθάνεται τὴν ἠθικὴν χαρὰ καὶ ἀγαλλίαν νὰ γεμίξῃ τὰ στήθη του. Οἱ καρποὶ εἶνε ἀνάλογοι πρὸς τοὺς κόπους πού κατέβαλε. Μπορεῖ νὰ πῇ πῶς εἶνε εὐτυχῆς. Γιατὶ, στ' ἀλήθεια, δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη εὐτυχία στὸν κόσμον, ἀπὸ τὴν γαλήνη τῆς συνειδήσεως, ἀπὸ τὴν καλὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντός μας.

—Ἀγγελιοφόρος!.. Φωνάζει ἔξαφνα.

—Παρὸν!.. ἀκούγεται ἀπ' ἔξω μιὰ φωνὴ καὶ σκεδὸν ἀμέσως ἡ πόρτα τῆς σκηνῆς τραβήχθηκε καὶ μπῆκε μέσα ἕνας προσκοπάκος, ἕως δεκατριῶν ἐτῶν, πού στάθηκε προσοχή.

—Διατάξατε!..

—Φώναξέ μου, σὲ παρακαλῶ, τὸν ἐνωμοτάρχη τῆς ὑπηρεσίας.

Ἦστερα ἀπὸ λίγα λεπτά, ὁ Δημοσθένης ἦταν ἐμπρὸς στὸν ἀρχηγό του.

—Μ' ἐξητήσατε, κ. Ἀρχηγέ;

—Ναι, Δημοσθένη, ἔχουμε λίγη δουλειὰ, ξάστε.

Ἐτακτοποίησαν τὴ φρουρὰ γιὰ τὸ βράδυ,

ὄρισαν τὸ σύνθημα καὶ τὸ παρασύνθημα, ἐγράφηκε ἡ ἡμερησία διαταγή, πού θὰ διαβαζόντανε αὐριο τὸ πρωῖ, μετὰ τὴν ὑπογραφή της ἀπὸ τὸν Ἀρχηγό. Ὑστερα ἦλθε ἡ σειρά τοῦ μάγειρα.

—Τὸ φαί εἶνε ἔτομο;..

—Μάλιστα, κύριε Ἀρχηγέ.

—Καλά, πήγαινε... Ἐσύ, Δημοσθένη, πές τοῦ σαλπικτοῦ νὰ χτυπήσῃ συσσίτιο. Καὶ γρήγορα σὲ παρακαλῶ, γιατί μετὰ τὸ ἀπογευματινὸ παιχνίδι ἀργήσαμε πολὺ.

Οἱ διαταγὲς ἐξετελέσθησαν κ' ὕστερα ἀπὸ λίγο, ἡ σάλπιξ εἰδοποιοῦσε τοὺς προκόπους ὅτι ἡ ὥρα ἡ ποθητὴ—γιατί νὰ τὸ κρύψουμε; ὕστερα ἀπὸ τόσο κούραση τῆς ἡμέρας, ἦταν ποθητὴ καὶ πολὺ μάλιστα!..—

ἔφθασε. Ἀπὸ κάθε σκηνὴ ἐβγήκανε μετὰ τὴν οἱ ἐνωμοτίες καὶ παρατάχθηκαν μετὰ τὴν σειρά, σὲ μικρὴ ἀπόσταση ἀπὸ τὴ χύτρα. Καὶ ἡ διανομὴ ἄρχισε:

Κάθε πρόσκοπος περνοῦσε ἐμπρὸς ἀπὸ τὸ μάγερα πού σοβαρὸς—τοῦλάχιστον σὰν καρδιναλῖος πού λειτουργοῦσε, κατὰ τὴν ἐκφρασθεῖσαν γνώμην ἐνὸς πιτσιρίκου—βουτοῦσε τὴ κουτάλα του στὸ καζάνι καὶ μετὰ προσοχῆ, γιὰ νὰ μὴ περάσῃ τὴν

καθορισμένη ποσότητα καὶ «πέση ἔξω», ἔβαζε στὶς караβάνες. Ἐννοεῖται πὼς τὰ σχετικὰ παράπονα καὶ οἱ ..κωμωδίες, δὲν ἔλειπαν:

—Μὰ τί, ἐκεينوῦ βάξεις περισσότερο... ἔμένα γιατί πειδὸ λίγο;..

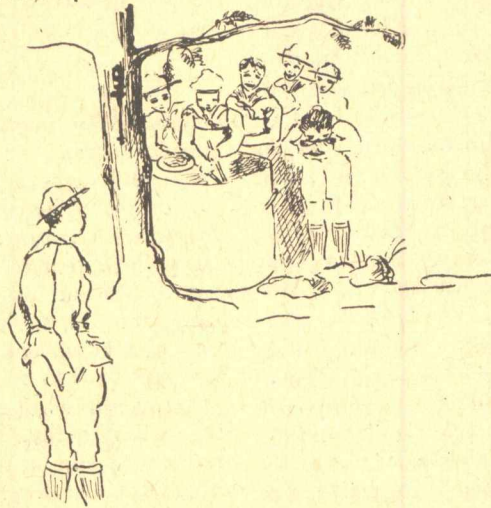
—Ἡ ἰδέα σας, κύριος.

—Μάγερα, οἱ πατάτες ἐκεينوῦ εἶναι καλές, κομμάτια μεγάλα... ἔμένα εἶναι χαλασμένες...

—Ν* ἀναφερθῆτε ἱεραρχικῶς.. Νὰ τίς φάτε ὅμως πρῶτα κ' ὕστερα... βλέπουμε!

Καὶ ἐὰν οἱ διαμαρτυρίες ἐξακολουθοῦσαν, ἡ κουτάλα ἐπλησίαζε ἀπειλητικὴ τὴν ἰκετεύουσαν караβάναν, ὁπότε... ὅπου φύγει, φύγει. Χειρότερη ἀπειλή, ἀπὸ τὸ νὰ μείνῃς νηστικός, δὲν ὑπῆρχε τὴ στιγμὴ ἐκείνη.

Καὶ τὸ συσσίτιο ἐτελείωσε εὐθύμω, ὅπως

καὶ εἶχε ἀρχίσει. Μετὰ, μέχρις ὅτου ἔλθει ἡ ὥρα γιὰ ὕπνο, ἔπαιξαν, γέλασαν, ἀφοῦ ἐν τῷ μεταξὺ ὁ ἐνωμοτάρχης τῆς ὑπηρεσίας—ὁ φίλος μας ὁ Δημοσθένης ντέ!—ἔκανε μιὰ βόλτα γιὰ νὰ βεβαιωθῆ ὅτι ὅλα ἦσαν ἐν τάξει γιὰ τὸ βράδυ, οἱ κουβέρτες ξεδιπλωμένες, οἱ караβάνες πλυμμένες, στὴ θέση τους, τὰ φανάρια γεμάτα λάδι...

Καὶ τέλος, τὴν ὀρισμένη στιγμὴ, τὴ καλύτερη—πάντα οἱ στιγμὲς αὐτὲς εἶναι οἱ καλύτερες—ἡ σάλπιξ ἢ «κλιρῆ» ἔβαλε τέλος στὰ παιχνίδια. Εἶχε χτυπήσει κατάκλισις!..

Ὁ καθέννας βέβαια θὰ ἤθελε νὰ μείνῃ ἀκόμη λιγάκι ἔξω ἢ νύχτα εἶναι τόσο γλυκειά, τὸ φεγγάρι σὲ λίγο θὰ βγῆ!.. Ἀλλὰ δυστυχῶς, ὁ κανονισμὸς δὲν δέχεται ἀντιρρήσεις, τὸ πρόγραμμα πρέπει νὰ ἐκτελεσθῆ. Κι' οἱ πρόσκοποι, πενταρχοὶ σὰν πάντα, γυρίζουν στὶς σκηνὲς τους, ὁ καθέννας στὴ θέση του, στὸ κρεβάτι του. Ἐνα μουρμούρισμα ὑψώνεται σιγά, ἐνῶ μιὰ καθαρὴ παιδική φωνὴ ἀπαγγέλλει τ' ἀπλά λόγια τῆς βραδυνῆς προσκοπικῆς προσευχῆς, τὸν ὕμνο στὴ θεία δύναμη, πού τοὺς ἐπροστάτεψε καὶ σήμερα, ἢ παράκλησις νὰ τοὺς προστατεύσῃ

καὶ τὴ νύχτα, ἡ εὐγνωμοσύνη γιὰ ὅλα τὰ καλὰ πού τοὺς ἐχάρισε.

Καὶ σὲ λίγο, ξαναχτυπάει ἡ σάλπιξ—Σιωπητήριον! Τὰ γελᾶκια κ' οἱ μισοπνηγμένες φωνοῦλες τῶν παιδιῶν, σβύνουν σιγά-σιγά. Ὁ καθέννας ἀναγκάζεται νὰ κλείσῃ τὸ στόμα του καὶ ν' ἀφίση γι' αὐριο τίς «ἐξυπνάδες» του. Κι' οἱ χαμηλοὶ τόνοι τοῦ σιωπητηρίου, σκορπιῶνται ἀργοὶ στὴ σιγαλιὰ τῆς νύχτας, νανουρίζοντας, κλείνοντας τὰ βλέφαρα τῶν κουρασμένων παιδιῶν.

Ὑστερα ἀπὸ λίγα λεπτά, ἀπόλυτος γαλήνη καὶ ἡσυχία κρατεῖ. Ἡ σελήνη προβαίνει ἀπὸ τὸν Ὑμηττὸ καὶ χύνει γύρω της τ' ἀσημένιο της φῶς, κύματα πού ἐξαυλῶνουν κ' ὁμορφαίνουν ὅ,τι στὸ διάβα τους, τύχει. Τὰ δέντρα γύρω, τὸ μαγαζάκι πέτρα, ἢ θάλασσα κάτω, ὅλα, παίρνουν ἀλλοιώτικα

σχήματα, πειδὸ λεπτά, πειδὸ εὐγενικά, φαντάζουν παράξενα.

Τίποτα δὲν ταράζει τὴν ἡρεμία τῆς νύχτας. Μόνον ἓνα ἀνάλαφρο ἀεράκι, π' ἄρχισε νὰ φυσᾷ μέσα στὰ φύλλα, λὲς μᾶλλον καὶ θέλει νὰ τὰ χαϊδέψῃ, νὰ τὰ δροσίσει ὕστερα ἀπὸ τὴ φλόγα τῆς μέρας. Καὶ τὰ φύλλα, πού ἀνάμεσα τους περνᾷ τ' ἀεράκι, κάνουν ἓνα μικρὸ ἀδιάκοπο θρούσημα, σὰν μουρμούρα, σὰν ἐξομολόγηση, σὰν εὐχαριστία. Καὶ ἀπὸ κάτω ἀνταποκρίνεται ἡ θάλασσα, μετὰ τὸ αἰώνιο τραγοῦδι τῶν κυμάτων τῆς στὴν κοιμισμένη ἀμμουδιά.

Κι' ἀκόμη, ταράζει τὴν ἡσυχία τῆς νύχτας, τὸ ρυθμικὸ βᾶδισμα τοῦ σκοποῦ, πού μετὰ τὸ κοντάρι στὸν ὄμο γυρνᾷ γύρω, μάτι ἄγρυπνο κ' αὐτὶ τενωμένο, φυλάγοντας τὸν ὕπνο τῶν συντρόφων του, ὡς νάρθη ἢ ὥρα νὰ τελειώσῃ ἢ «βάρδια» του, νὰ παραδώσῃ στὸ διάδοχό του καὶ νὰ πάη κ' αὐτὸς νὰ κοιμηθῆ.

Καὶ πότε-πότε, τὸ γαύγισμα τὸ μακρυνὸ κάποιου σκυλιοῦ καὶ κάθε τέταρτο, τὸ «φύλακες γρηγορεῖτε» τοῦ σκοποῦ.

Ἡ ὥρα περνᾷ, πλησιάζει ὁ καιρὸς τῆς ἀλλαγῆς τοῦ φρουροῦ. Ὁ Δημοσθένης πού δὲν μποροῦσε νὰ κοιμηθῆ, πετάχτηκε ἀμέσως ἐπάνω μόλις ἄκουσε τὴ φωνή: «Ἀρχιφύλαξ, ἀλλαγή!..» Κύριαξε τὸ ρολόγι του κ' εἶδε πὼς πραγματικὰ ἦταν ὥρα. Εἶδε στὸν κατάλογο, ποῖος ἦταν νὰ παραλάβῃ καὶ ξύπνησε τὸν ὑπενωμοτάρχη του νὰ κἀν τὴν ἀλλαγὴ, νὰ ἐποπτεύσῃ. Βγήκε ἔξω κ' ἀναποφάσιτος στάθηκε μιὰ στιγμὴ στὴ πόρτα τῆς σκηνῆς του. Ἐκανε νὰ πάη στὴ σκηνὴ τοῦ Ἀλέκου εἶχε διάθεση γιὰ λίμα, ἀλλὰ σκέφτηκε πὼς δὲν ἦταν σωστὸ νὰ τὸν ξυπνήσῃ. Γιατί;.. μήπως αὐριο δὲν θὰ εἶχαν τόσο καιρὸ, νὰ ξαναμιλήσουν, νὰ ἐπεξεργασθοῦν τὸ σχέδιό τους καὶ στὶς πειδὸ μικρὲς λεπτομέρειες;.. Τώρα, ὁ Δημοσθένης ἤξερε πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ μιλήσῃ στὸν Ἀλέκο καὶ νὰ τοῦ πῆ τὸ σχέδιο πού εἶχε φτιάξει, νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ τὴν αἰτία πού τὸν ἔκανε νὰ βιάζεται νὰ τὸ ἐφαρμόσῃ, λὲς καὶ ἐπρόκειτο νὰ χάσῃ καμμιά εὐκαιρία. Δὲν θὰ τοῦ ἔλεγε τὸ μυστικὸ, τὸ «μυστικὸ του τὸ μεγάλο», πού μερικὲς φορὲς τὸν ἔκανε καὶ τὸν ἴδιο νὰ θέλῃ νὰ ὀπισθοχωρήσῃ καὶ πού ἔναν ἄλλο, πειδὸ δειλό, πειδὸ λογικό, πειδὸ ἄντρα κ' ὄχι τόσο παιδί, θὰ τὸν ἔκανε νὰ σταματήσῃ μπροστὰ στὶς εὐθύνες ἐνὸς πράγματος τρελλοῦ, ἐπικίνδυνου.

Δυστυχῶς, τὸ μυστικὸ του ἦταν τέτοιο, πού σὲ κανέναν δὲν θὰ μποροῦσε νὰ τὸ πῆ, οὔτε στὸν Ἀλέκο, τὸν ἀδελφό του. Ἦταν ἓνα μυστικὸ πού κάποτε, τυχαία ἐντελῶς τὸ πρωτόμαθε, πού ἀνemieχθῆ μετὰ, θέλοντας καὶ μὴ καὶ πού ἴσως ποτὲ τὰ χεῖλη του δὲν θὰ τολμοῦσαν νὰ τ' ὀμολογήσουν.

Ξαπλωμένος στὴν ἄκρη τοῦ στρατοπέδου, προσπαθεῖ, τώρα πού ἔχει τὴν ὑπόσχεση τοῦ Ἀλέκου, νὰ προσαρμόσῃ τίς λεπτομέρειες τοῦ σχεδίου, στὶς λεπτομέρειες πού ἀναγκαστικὰ θὰ πῆ γιὰ νὰ πραγματοποιηθῆ ἢ ἐκδρομῆ. Μιὰ φωνὴ ὅμως τὸν ἀπέσπασε ἀπὸ τίς σκέψεις του:

—Δημοσθένη!..

Γύρισε κ' εἶδε τὸν Ἀλέκο νὰ προχωρῆ πρὸς τὸ μέρος του.

—Ξύπνησε, Ἀλέκο;

—Ναί. Ὁ σκοπὸς φώναξε τόσο δυνατὰ τὴν ἀλλαγὴ!.. Ἀπὸ τὴ πόρτα τῆς σκηνῆς σὲ εἶδα καὶ σκέφθηκα νὰ ἔλθω νὰ σοῦ κάνω συντροφιά.

«Ἐπειτα, εἶναι τόσο ὁμορφα τώρα. Κύταξε καὶ πές μου, ἂν τὴ στιγμὴ αὐτὴ δὲν νοιώθεις πὼς γίνεσαι καλλίτερος, ἂν δὲν αισθάνεσαι τὴ ψυχὴ σου νὰ προσπαθῆ ν' ἀνέβῃ πειδὸ ψηλά, πολὺ ψηλά, νὰ πλησιάσῃ Ἐκεῖνον.

«Κύταξε τ' ἄστρα στὸν οὐρᾶνιο θόλο, κύταξε τὴ λάμψη τοῦ φεγγαριοῦ, στὴ καθαρὴ αὐτὴ ἀτμόσφαιρα.. Ἄκου τὸ μουρμούρισμα τῆς ζωῆς τῆς φύσεως.. Ἄ, φίλε μου, χρωστῶ πολλὰ στὸ προσκοπισμὸ, πάρα πολλά.. Στὰ βιβλία τὰ διαβάζεις μόνο καὶ πρέπει νὰ τὰ φτιάξῃς μετὰ τὴ φαντασία σου.. Ἐδῶ τὰ βλέπεις, τὰ αισθάνεσαι, τὰ ζεῖς. Κ' ἀκόμη, χρωστῶ στὸν προσκοπισμὸ πού σὲ γνώρισα, πού σ' ἔκανα φίλο, πού ἀπέκτησα κ' ἐγὼ ἓναν ἀδελφό..

Καὶ τὰ λόγια κατακυλοῦσαν ἀπὸ τὸ στόμα του εὐκόλα, γρήγορα, ἀβίαστα. Ἡ μία φράση ἀκολουθοῦσε τὴν ἄλλη χωρὶς τίποτα νὰ τὴν βιάζῃ, τίποτα νὰ τὴν ἐμποδίζῃ. Ἐμψυχωμένος ἀπὸ τὴν ἀληθινὰ μαγεμένη νυχτιὰ, ἐννοίωθε τὴ καρδιά του νὰ φουσκῶνῃ ἀπὸ τὰ πειδὸ εὐγενικὰ συναισθήματα τὸ καθῆκον, τὴν τιμὴ, τὴν πίστη τὴ φίλια.

Ὁ Δημοσθένης τὸν ἄκουγε καὶ τὰ μάτια του ἦσαν στηλωμένα στ' ὁμορφο πρόσωπο τοῦ φίλου του, μετὰ τὴν εὐγενικὰ κατατομῆ.

(Ἀκολουθεῖ)

Ἐπῆγαν γιὰ μαλλί

Ἐδουμν ταγία γιὰ μικροὺς

καὶ γιὰ μεγάλους

Ὁ Νίκος Τόμπρος ἦταν ζωγράφος μὲ πολὺ ταλέντο, ἀλλὰ μὲ λίγη τύχη. Μόλις ἔκατόρθωνε νὰ κερδίξῃ τὴ ζωὴ του καὶ συχνὰ διάφοροι χρεωφειλέται τὸν ἐπεσκέπτοντο. Ἦταν ὅμως ἔξυπνος ἄνθρωπος καὶ κατάφερνε πάντα νὰ τοὺς ἠσυχάζει μὲ ὑποσχέσεις καὶ παχσιὰ λόγια. Μία μέρα ὅμως ἔφθασε ὁ κόμπος στὸ χτένι. Καθὼς ἐγύριζε σπίτι του τὸν εἰδοποιεῖ ἡ κυρὰ Μαρία πὺ ἐκαθόταν στὸ κάτω πάτωμα πὺς τρεῖς κύριοι καὶ δὲν ἐννοοῦσαν νὰ φύγουν ἂν δὲν τὸν ἔβλεπαν.

—Τρεῖς κύριοι! εἶπεν ὁ ζωγράφος, καὶ ποῖοι νὰ εἶναι αὐτοὶ οἱ τρεῖς κύριοι. Φθάνει νὰ μὴν εἶναι τίποτε χρεωφειλέται.

—Πολὺ φοβοῦμαι, κύριε Νίκο μου, πὺς θὰ εἶναι χρεωφειλέται, μὰ θὰ σὰ: πὺ ἔνα μυστικὸ γιὰτί σὰς λυπᾶμαι.. Φαίνεται ὅτι δὲν ξέρουν τὸ πρόσωπό σας, γιὰτί μοῦ εἶ-

παν: «Ὅταν ἔλθῃ νὰ μᾶς τὸν δείξῃς».

Ὁ Νίκος ἔσκέφθηκε λιγάκι, ὕστερα εὐχαρίστησε τὴν κυρὰ Μαρία καὶ ἀνέβηκε μὲ θάρρος τὴ σκάλα. Ὅταν ἔφθασε στὸ ἀπάνω πάτωμα εἶδε σταματημένους ἐμπρὸς ἀπὸ τὴν πόρτα του τρεῖς κύριοι πὺ ἔχασκαν μπρὸς στὴν ἐπιγραφή πὺ ἔλεγε: **Νίκος Τόμπρος - καλλιτέχνης ζωγράφος.**

Τοὺς ἐπλησίασε μὲ πολλὴ εὐγένεια καὶ κυττάζοντας καὶ αὐτὸς τὴν ἐπιγραφή ρωτᾷ:

—Ἐδῶ εἶνε τὸ σπίτι τοῦ ζωγράφου Τόμπρου;

—Ἀκριβῶς, ἀπήντησαν οἱ τρεῖς κύριοι καὶ ἓνας ἀπ' αὐτοὺς ἐρώτησε:

—Αὐτὸν ζητᾶτε καὶ σεῖς;

—Μάλιστα δὲν εἶν' ἐδῶ;

—Φαίνεται ὅτι ὄχι διότι ἐκτυλήσαμε τόσες φορὲς καὶ δὲν μᾶς ἀνοίξε κανεὶς.

—Ἄς κυττήσω καὶ ἐγὼ μιά φορὰ, εἶπεν ὁ ζωγράφος καὶ ἐκτύπησε τὸ κουδοῦνι, τοῦ σπιτιοῦ του. Φυσικὰ κανεὶς δὲν ἀνοίξε, γιὰτί καταλαβαίνετε πολὺ καλὰ πὺς τὰ οικονομικά του ἦσαν σὲ τόσο ἀθλία κατάσταση, ὡστε δὲν τοῦ ἐπέτρεπαν φυσικὰ νὰ ἔχῃ καὶ ὑπηρέτην.

—Καὶ ὅμως πρέπει νὰ τὸν δοῦμε! λέγει ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς κύριοι. Μᾶς χρωστάει λεπτὰ.

—Ἄ! καὶ σὰς τὸ ἴδιο; εἶχε τὴν ἀναίδεια νὰ πῆ ὁ ζωγράφος, ἐνῶ οἱ τρεῖς κύριοι ἐπαρροναίστηκαν ἓνας - ἓνας μὲ τὴ σειρά τους:

—Ἐμένα μοῦ χρωστάει χίλιες δραχμές.

—Ἐμένα τρεῖς χιλιάδες!

—Κι' ἐμένα χίλιες πεντακόσιες!

—Καὶ τὸ χειρότερο ἀπ' ὅλα κανεὶς μᾶς δὲν τὸν ξέρει προσωπικῶς. Τὰ δάνεια τὰ εἶχαμε κάμει στὴ γυναίκα του, μὲ τὴν ὁποία ἐχώρισε ἐδῶ καὶ ἓνα χρόνο.

—Ἄ! ἐγὼ τὸν ξέρω, εἶπε ἀφηρημένος ὁ ζωγράφος.

—Τὸν ξέρετε;

—Καὶ πὺς εἶναι;

—Πέστε μᾶς!

—Βέβαια τὸν ξέρω, ξαναεἶπε ὁ ζωγράφος μὲ πολλὴ ὑπερηφάνεια. Εἶμαι ὁ σπιτονοικοκύρης του καὶ μοῦ χρωστάει πέντε νοίκια.

καὶ βγήκαν κουρεμένοι

—Λοιπὸν πέστε μᾶς πὺς εἶναι;

—Ἐχει μακροῦα μαλλιά, καπνίζει πίπα, φορεῖ κατεβαστὸ κολλάρο καὶ ἓνα μεγάλο φιόγκο. Εἶναι ψηλὸς καὶ πολὺ ἀδύνατος.

Ἀληθιὰ ἔκαμε ὁ Τόμπρος μιά περιγραφή ἀνθρώπου ἐντελῶς τὸ ἀντίθετον ἀπ' ὅτι ἦταν αὐτός.

—Ἄ! ἔτσι τὸν ἐφαναζόμαστε καὶ ἐμεῖς, εἶπε ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς κύριοι. Ἄν τὸν σοναντήσουμε καμμιά φορὰ στὸ δρόμο μᾶς!

Ἐκαμαν καὶ οἱ τρεῖς μιά τόσο ἀπειλητικὴ χειρονομία, ὡστε ὁ δυστυχὴς ὁ ζωγράφος ἄρχισε νὰ τρέμει χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ.

—Τι θὰ κάνουμε τώρα; εἶπεν ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς κύριοι, θὰ περιμένουμε ἀκόμη; Ἐχομε εἴκοσι λεπτὰ τῆς ὥρας ἐδῶ, χάνομε τὴν ὥρα μᾶς χωρὶς λόγο.

—Ἐχει δίκη ὁ κύριος, εἶπεν ὁ ζωγράφος, ἄς φύγωμε.

Ξανακτύπησε τὸ κουδοῦνι, φυσικὰ ἡ πόρτα δὲν ἀνοίξε καὶ οἱ τρεῖς κύριοι σννοδεύομενοι τώρα καὶ ἀπὸ τὸν τέταρτον δῆθεν χρεωφειλέτη ἐκατέβηκαν τὴ σκάλα καὶ ἐπέρασαν μπροστὰ ἀπὸ τὴν κυρὰ Μαρία πὺ ἐκτύταξε γελώντας πονηρὰ ἐνῶ ἔσκέπετο:

«Ποιὸς ξέρει τι θὰ ἐσοφίστηκε πάλι αὐτὸς ὁ τετραπέρατος...»

Ὁ ζωγράφος καθὼς ἐβγήκε τελευταῖος ἀπὸ τὴν ἐξώπορτα τῆς ἔστειλε ἓνα χαιρετισμὸ γερμᾶτον εὐγνωμοσύνη σὰ νὰ ἤθελε νὰ τῆς πῆ: «Σ' ἐσένα τὸ χρωστάω».

—Δὲν πᾶμε νὰ κουβεντιάσωμε λίγο, γιὰ ν' ἀποφασίσωμε οἱ τέσσαρες μᾶζυ τι θὰ κάμωμε; εἶπεν ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς τρεῖς χρεωφειλέτες.

—Εὐχαρίστως πᾶμε σ' αὐτὸ τὸ καφενεῖο πὺ εἶναι στὴ γωνία τοῦ δρόμου καὶ ἐκεῖ τὰ λέμε μὲ τὴν ἡσυχία μᾶς.

Καὶ ὁ ζωγράφος τοὺς ὠδήγησε στὸ μόνο καφενεῖο τῆς γειτονίας πὺ δὲν τὸν ἐγνωρίζαν γιὰτί, δὲν ἐχρωστοῦσε χρήματα.

Ἐκεῖ παρηγγέλθηκαν οὐζᾶκια, τὸ πρῶτο διαδέχθηκε δεύτερο, τὸ δεύτερο τρίτο καὶ σὲ λίγο λύθησαν ἡ γλῶσσες καὶ ἡ πρώτη δουλειὰ τοῦ καθενὸς ἦταν νὰ στολίση τὸν κακὸ δανειστή.

Ὁ ἓνας τὸν εἶπε «σκιτζῆ» ὁ ἄλλος «κου-

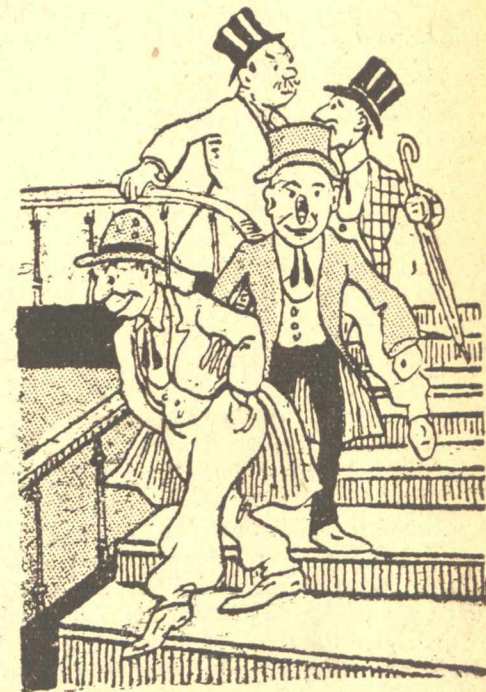
ρελή» ὁ τρίτος «ἀλήτη» καὶ ὁ ζωγράφος γιὰ νὰ μὴν ὑστερήσῃ ἔδωσε στὸν ἑαυτὸ του τὸν τίτλο τοῦ «ξυπόλυτου».

Τὸ γλέντι εἶχε ἀνάψῃ καὶ ἀφοῦ ἔβγαλε ὁ καθένας τὸ ἄχι του παρήγγελαν καὶ ἄλλα οὐζᾶ γιὰ νὰ παρηγορηθοῦν.

Στὸ τέλος ἀπεράσισαν νὰ πᾶνε ὅλοι μᾶζυ στὸ δικαστήριο γιὰ νὰ ζητήσουν τὰ λεπτὰ τους καὶ ἀνέθεσαν στὸν σπιτονοικοκύρη ν' ἀναλάβῃ τὴν ὑπόθεσι σὰν μεγαλειέτερος χρεωφειλέτης πὺ ἦταν.

Ὁ ζωγράφος ἐνθουσιασμένος γιὰ τὴν ἐκλογὴ ἐδέχθηκε καὶ ἔκανε νὰ πληρώσῃ τὰ οὐζᾶ, ἀλλὰ φυσικὰ κανεὶς δὲν τὸν ἄφησε καὶ οἱ τρεῖς ἄλλοι ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ πληρώσουν μιά πὺ αὐτὸς θὰ ἔκανε τὸν κόπο νὰ φροντίσῃ γιὰ δικηγόρους καὶ δικαστήρια.

Σὲ λίγο οἱ τρεῖς κύριοι ἀποχα:ρετοῦσαν τὸν νέον τους.. φίλον.. καὶ ὁ πονηρὸς ζωγράφος ἀνέβαινε ἀνενόχλητος τὴ σκάλα τοῦ σπιτιοῦ του ἐνῶ ἡ κυρὰ Μαρία τὸν ἐκτύταξε καὶ ἔσταυροκοπιόταν.

Θ. HANSTEIN

ΣΤΟΥΣ ΑΙΘΕΡΑΣ...

ΗΕΡΙΠΕΤΕΙΩΔΕΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

(Συνέχεια από τὸ προηγούμενο)

—Μία καλὴ πράξι, χάρις σ' ἐσᾶς ὅμως. Δὲν εἶπαμε περισσότερα ἐκεῖνο τὸ βράδυ, εἴμεθα τόσο κουρασμένοι.

Τὴν ἄλλη ἡμέρα τὸ πρωτὸν ξυπνήσαμε, μᾶς φάνηκε ἀρκετὰ παράξενο, πὺν εἶδαμε τὴν μητέρα τῆς Ἑλβίρας νὰ ἐτοιμάζῃ μόνη τῆς τὸ πρόγευμα.

—Μοῦ εἶνε ἡ δεσποινὶς Ἑλβίρα; ἐρωτήσαμε.

—Ἐχει στήση καρτέρι ἐκεῖ ἄνω στὸ βράχο, παραμονεύει τοὺς πειρατὰς.

—Μὰ τί, ἐγύρισαν;

—Δὲν πιστεύω, ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι πὺν ὄπου νᾶναι...

—Αὐτὴ ἡ ἀμφιβολία εἶνε φοβερὰ ἐκνευριστικὴ, παρατήρησα... Ποιὸς ξέρει, ἴσως ἂν ἀνακρίναμε τοὺς αἰχμαλώτους μᾶς θὰ μπορούσαμε νὰ μάθουμε τὰ σχέδια τῶν πειρατῶν.

—Τὸ σκέφθηκα κι' ἐγὼ Γεράρδε κι' αὐτὸ μοῦ δίνει μιὰ ἰδέα, πῆγαινε νὰ φωνάξῃς τὴν δεσποινίδα Ἑλβίρα...πρέπει νὰ τὴν συμβουλευθῶ.

Δέκα λεπτὰ ἀργότερα ἡ νέα ἦταν κοντὰ μᾶς.

—Δεσποινὶς, τὴν ἐρώτησε ὁ Ρολάνδος, θὰ μπορούσατε νὰ ἀποτεινέτε ὠρισμένες ἐρωτήσεις στοὺς δύο αὐτοὺς κίτρινοὺς κυρίους πὺν βρίσκονται δεμένοι στὴν γειτονική μᾶς σπηλιά;

—Βέβαια, μπορῶ. Νομίζετε ὅμως πὺν θὰ θελήσουν ν' ἀπαντήσουν;

—Ἡ οὕτως ἢ ἄλλως, παρατήρησα πρέπει νὰ δοῦμε καὶ τί γίνονται.

—Αὐτὸ εἶνε ἀλήθεια ἀπήντησε ὁ Ρολάνδος. Ἀφοῦ δὲν μπορούμε νὰ τοὺς ἀφήσουμε νὰ πεθάνουν τῆς πείνας, πρέπει νὰ ἀσχοληθοῦμε μαζί τους...Ἐξ ἄλλου ἡ παρουσία τους στὴν σπηλιά εἶνε ἐπικίνδυνος γιὰ μᾶς. Ὅταν οἱ πειρατὰ ἐπιστρέψουν, θὰ πᾶνε νὰ τοὺς ἐλευθερώσουν, καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀρχηγὸς των θὰ εἶνε πὺν μορφωμένος ἀπ' αὐτοὺς τοὺς δύο, δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ ἐπαναλάβουμε μὲ ἐπιτυχία τὴν μεταμφιεσί-

μας.

—Λοιπὸν; ἐρώτησέ κ. Ἀλμίρο.

—Θὰ χρειάζεσθε ἴσως νὰ μετακομίσουμε ἐδῶ τοὺς αἰχμαλώτους μᾶς.

—Ἐδῶ κύριε Ρολάνδε; Τί λέτε;

—Μὴ φοβᾶσθε καθόλου. Τὸ σχοινὶ πὺν τοὺς ἔχουμε δεμένους εἶνε πολὺ στερεό.

—Ἐγὼ θὰ προτιμοῦσα κάτι ἄλλο, διέκοψε ἡ Ἑλβίρα.

—Τί δηλαδή;

—Θὰ προτιμοῦσα νὰ ζητήσουμε ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν ἐπέμβασι τοῦ διαβόλου.

—Μὲ τί σκοπὸ.

—Θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω... μὰ πρῶτα δύο λόγια, οἱ δύο ἄνδρες εἶνε ἀκόμη στὸ σκοτάδι;

—Ναί, ἀπήντησα, πρὶν φύγουμε ἔσβυσα τὴν λάμπα.

—Τότε ὅλα πᾶνε καλά. Θὰ μιμηθῶ ἀκόμη μιὰ φορὰ τὴν φοβερὴ φωνὴ τοῦ Ρὰ Γίν, καὶ οἱ αἰχμαλώτοι μᾶς ἀφοῦ βρίσκονται στὸ σκοτάδι θὰ νομίσουν πὺν κάποιον ἐκεῖ κοντὰ τοὺς περιδιαβάζει ὁ διάβολος... Θὰ φοβηθοῦν, καὶ θὰ ἐπωφεληθῶ διὰ νὰ τοὺς ἀνακρίνω.

—Μὰ θὰ καταλάβετε τί θὰ σᾶς ἀπαντήσουν.

—Ἄς δοκιμάσουμε καὶ θὰ δοῦμε. Πλησιάζουμε καὶ οἱ τρεῖς πρὸς τὸν τοῖχο καὶ ἡ Ἑλβίρα ἄρχισε νὰ φωνάζῃ.

—Τὰ Γίν, Τὰ Γίν, Τὰ Γίν!

Τὸ ἀποτέλεσμα ἔγεινε ἀμέσως αἰσθητό.. ἀκούσαμε ἕνα ἀκαθόριστο ψίθυρο, καὶ ἔπειτα ἀπόλυτη σιωπὴ.

Ἡ Ἑλβίρα ἐγύρισε πρὸς τὸ μέρος μου.

—Ἐἶνε μακρὰ ἀπὸ τὸν τοῖχο μ' ἐρώτησε;

—Ὅχι, μόλις πενήντα μέτρα.

Καὶ ἡ νέα βάζοντας πάλι ὅλη τῆς τὴν δύναμι ἐφώνησε στὴν γλῶσσα τῶν Κινέζων ἐξηγώντας μᾶς ὀλίγον κατ' ὀλίγον τί

ἔλεγε καὶ τί τῆς ἀπαντοῦσαν.

—Ἀκοῦσατέ με, ἀκοῦσατέ με, εἶμαι ὁ Ρὰ Γίν, ὁ Ρὰ Γίν. Κρατᾶτε στὴν ζωὴ σας;

—Λυπήσου μᾶς, λυπήσου μᾶς.

—Ἴσως νὰ σᾶς λυπηθῶ.

—Μὴ μᾶς σκοτώσης, μὴ μᾶς σκοτώσης;

—Δὲν θὰ σᾶς σκοτώσω, ἂν μοῦ πῆτε τὴν ἀλήθεια.

—Θὰ σοῦ τὴν ποῦμε.

—Ποῦ εἶνε ὁ ἀφέντης σας;

—Ὁ ἀφέντης μᾶς, ὁ Μανδαρίνος Ρὰ Πῆ Κάγη ἐγύρισε στὴν Σαγκάη.

—Πότε θὰ ξαναγυρίση ἐδῶ;

—Ὅταν τὸ πλοῖο πὺν περιμένει θὰ τὸν ἀκολουθήσει.

—Ποῦ πλοῖο;

—Δὲν τὸ ξέρουμε.

—Πότε θὰ τὸ συναντήση.

—Τὴν νύχτα πὺν θὰ δύση ἡ σελήνη.

—Ὅχι ἐνωρίτερα; Τὸ ὀρκίζεσθε;

—Ναί τὸ ὀρκίζομεθα.

—Ἡ Ἑλβίρα ἐσώπασε, καὶ μᾶς ἐκτύπησε καθένα μὲ τὴ σειρά μᾶς, κι' ἔπειτα τρέχοντας ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὸν τοῖχο, γιατί δὲν μπορούσε πια νὰ συγκρατήση τὰ γέλια.

—Ἐμάθαμε ὅτι θέλαμε νὰ μάθουμε εἶπε ὁ Ρολάνδος, οἱ γειονές μᾶς δὲν τόλμησαν νὰ κρύψουν τὴν ἀλήθεια στὸν θεὸ τους... Ὅστε λοιπὸν ἂν κάνουμε ἕνα ὑπολογισμὸ πρόκειται νὰ συναντήσουν τὸ πλοῖο σὲ δέκα τέσσαρες ἡμέρες.

Οἱ Κινέζοι ξέφουσαν πὺν πέρασε ἡ ἐποχὴ τοῦ οἴφουνα. Ἐτοιμάσαν ἐκ τῶν προτέρων τὴν πυρὰ καὶ τώρα καταστρώνουν τὰ σχέδιά τους... εἶνε φανερὸ πὺν μιὰ τέτοια ἐκστρατεία δὲν ὑπολογίζεται μέσα σὲ λίγες ὥρες. Θὰ κατωρθῶνουν νὰ τοποθετήσουν στὴν ὕψησι τοῦ πλοίου πὺν σκοπεύουν νὰ αἰχμαλωτίσουν, μερικὸς ἀνθρώπους δικούς τους, γιὰ νὰ εἶνε πὺν βέβαια ἡ ἐπιτυχία.

Ἐξ ἄλλου ἂν πρόκειτο νὰ γυρίουν τό-

σο γρήγορα οἱ δύο φύλακες θὰ ἦσαν πὺν προσεκτικοὶ καὶ δὲν θὰ μεθοῦσαν.

Ὅστε ὅλα αὐτὰ μᾶς δείχνουν πὺν μᾶς μένει ὁ καιρὸς πὺν μᾶς χρειάζεται γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ἀσφραγιστοῦ σιτημοῦ μᾶς.

—Ἐχεις δίκιο Ρολάνδε ἔσπευσε ν' ἀπαντήσω, πρέπει λοιπὸν ἀμέσως ν' ἀρχίσουμε τὴ δουλειά.

—Καὶ οἱ Κινέζοι; ἐρώτησε ἡ κυρία Ἀλμίρο.

—Νὰ σᾶς πῶ, σκέφθηκα πὺν εἶνε καλύτερα νὰ μὴ τοὺς φέρουμε ἐδῶ. Ἄς τοὺς ἀφήσουμε ἐκεῖ κάτω, ἐλεύθερους νὰ κά-

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΑΣ ΜΑΣ

«Τὰ Ἑλληνόπουλα» δίδουν τὴν εὐκαιρία εἰς τοὺς συνδρομητὰς των νὰ προσφέρουν ἕνα δῶρο σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς ἀγαπητοὺς των φίλους.

Κάθε συνδρομητὴς θὰ λάβῃ μὲ τὸ 26ο φύλλο κι' ἕνα ἐπι πλεον τεῦχος.

Τὸ τεῦχος αὐτὸ θὰ τὸ προσφέρει σ' ἕνα του φίλον καὶ θὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ ἐγγράψῃ ἕνα καινούργιο συνδρομητὴ στὸ Περιοδικὸ μᾶς.

Ὁ φίλος σας αὐτὸς πὺν θὰ κατορθῶσῃ νὰ ἐγγράψῃ ἕνα συνδρομητὴ γιὰ ἕνα χρόνον καὶ μᾶς φέρῃ ἡ στειλὴ τὸ ἀντίτιμον θὰ κερδίσῃ γιὰ τὸν ἑαυτοῦ του μιὰ ἐξάμηνη συνδρομὴ χωρὶς νὰ πληρώσῃ τίποτε. Ἄν δὲ ἐγγράψῃ ἕνα συνδρομητὴ γιὰ 6 μῆνες θὰ κερδίσῃ μιὰ τρίμηνη συνδρομὴ.

Σπεύσατε λοιπὸν νὰ προσφέρετε τὸ περιοδικὸ πὺν σᾶς στέλνομε.

νοὺν τὸς συλλογισμοὺς τοὺς σχετικὸς μὲ τὴν ἐμφάνισι νοῦ διαβόλου... μόνον πὺν θὰ πᾶμε νὰ τοὺς λασκάρουμε λίγο τὰ δεσμὰ τους γιὰ νὰ μποροῦνε νὰ φᾶνε καὶ νὰ μὴ πεθάνουν τῆς πείνας.

Αὐτὸ κι' ἔγεινε, ὅταν λιγάκι βράδυνασε. Ἐνῶ ἡ κυρία Ἀλμίρο ἐτοιμάζετο γιὰ τὸ γεῦμα ἐμεῖς μὲ τὴν κόρη τῆς πῆγαμε νὰ φροντίσουμε γιὰ τοὺς αἰχμαλώτους μᾶς.

Ἐἰσχωρήσαμε μέ-

σα στὴν σπηλιά πὺν τοὺς εἶχαμε ἀφήσει. Ἀπόλυτη σιγὴ ἐβασίλευε

Ἡ Ἑλβίρα φαινόταν ἀνήσυχη.

—Μὴ χάνετε τὸ θάρρος σας δεσποινὶς τῆς εἶπε, ὁ Ρολάνδος. Ξέρετε ποιὸς εἶνε ὁ ῥόλος σας. Μείνετε πίσω μᾶς σὲ τρόπο πὺν νὰ μὴ σᾶς ἴδουν οἱ Κινέζοι κι' ὅταν ἐμεῖς φθάσουμε κοντὰ τους, θ' ἀρχίσετε νὰ φωνάζετε.

Καὶ λέγοντας αὐτὰ ὁ Ρολάνδος προχώρησε κι' ἐμεῖς τὸν ἀκολουθήσαμε.

Βρεθήκαμε πάλι στοὺς αἰχμαλώτους. Ἐσκυψα καὶ λασκάρισα λίγο τὰ σχοινιά μὲ τὰ ὁποῖα τοὺς εἶχαμε δέσει, ἐνῶ ὁ Ρολάνδος γιὰ περισσότερη ἀσφάλεια εἶχε τὸ περιστροφὸ του ἔτοιμο κατ' ἐπάνω τους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

ΠΑΝΑΓΙΑ Η ΠΛΑΤΑΝΙΩΤΙΣΣΑ

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Καλαβρυτῶν ὑπάρχει ἓνα μικρὸ χωριὸν ὀνομαζόμενον *Κλαπατσούνα*: Εἶνε κτισμένον στοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους *Καραμάνου*, τὸ ὅποιον τὸν χειμῶνα ρίχνει τὴ σκία του σ' ὅλον τὸν τόπον. Σκιάζει δὲ ἔτσι καὶ τὸ χωριό, καὶ τὸ κάμνει ἀνήλιον ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, ὥστε οἱ κάτοικοί του ἀναγκάζονται νὰ φεύγουν εἰς ἄλλα μέρη, στὰ παράλια τῆς Αἰγιαλείας, συνήθως σὴν Πολίχνην Γαρδενά, γιὰ νὰ εὕρουν τὸν περιπόθητον ἥλιον τοῦ χειμῶνος. Ἀλλὰ ὅταν τὸ γელαστὸ καλοκαίρι διώξῃ τὸν σκυθρωπὸ χειμῶνα, ὅταν ὁ ἥλιος ξαναὑψωθῇ λαμπερὸς εἰς τὸν ὀρίζοντα καὶ σκορπίσῃ τὰ σύννεφα καὶ τὰ χιόνια, ξαναγυρίζουν φυσικὰ καὶ οἱ χωρικοὶ σ' τὸ χωριὸν τους, τὴν ὡραία *Κλαπατσούνα*, ὅπου βρίσκουν πάλι πρασινισμένον τὸ ἔδαφος καὶ τὰ δένδρα σκεπασμένα μετὰ πικρὸ καὶ πλούσιον φύλλωμα.

Οἱ κῆποι τότε τοῦ χωριοῦ, οἱ ἀνθοστόλιστοι, μετὰ τοὺς ὑψηλοὺς φράκτας τῶν καὶ τῆς ροδιᾶς τους, σκορπίζουν τριγύρω μεθυστικὴν εὐωδία, τὰ δένδρα, καὶ μάλιστα ἡ καρδιὴ σχηματίζουν μεγάλας σκιάδες, καὶ κρύβουν μετὰ τὸ πλατὺ φύλλωμά τους τὰ φτωχικὰ σπιτάκια τοῦ χωριοῦ. Τότε ἡ *Κλαπατσούνα* γίνεται ἀληθινὸς παράδεισος, χάσμα τῶν ματιῶν, θελκτικὸ πανηγύρι τῆς ζωῆς, ὅπου ἡ ψυχὴ καὶ τὸ κορμὶ ξαναηλώνουν πραγματικὰ.

Ὁ δὲ ποταμὸς *Κερυνίτης*, (ὀνομασθεὶς ἔτσι ἀπὸ τὴν *Κερυνίδα* ἓνα ἐλάφι μετὰ χρυσὰ κέρατα τὸ ὅποιον ἐκνήγησε ἄλλοτε εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα ὁ Ἡρακλῆς), διαρροῦμενος εἰς αὐλάκια πολλὰ, περνᾷ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ καὶ λούζει ὀλόκληρον τὸ χωριό.

Τὸ δροσόλουστο τότε ἐκεῖνο ἔδαφος γίνεται εὐφροσύνη καὶ παράγει τοὺς περιφημοτέρους δημητριακοὺς καρποὺς τῆς Ἑλλάδος, ἰδίως δὲ τὰ μικρὰ πράσινα φασόλια, τῆς *ῥοβίτσας*, ὅπως τὰ ὀνομάζουν εἰς τὰ Καλάβρυτα.

Ἀλλὰ δὲν εἶνε μόνον τὰ ὡραία τοπεῖα τῆς *Κλαπατσούνας* ὅπου τὴν κάνουν ὀνομαστή, οὔτε τὰ ἀφθονὰ φασόλια τῆς, οὔτε τὰ καρύδια τῆς, οὔτε τὰ φημισμένα κρασιά τῆς, τὰ ὅποια καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχαῖος συγγραφεὺς Θεόφραστος θαυμάζει καὶ ἐπαινεῖ· εἶνε καὶ κατὰ τι ἄλλο, πολὺ σπουδαιότερον, γιὰ τὸ ὅποιον θὰ σᾶς μιλήσω σήμερον. Εἶνε ἡ *Παναγία ἡ Πλατανιώτισσα*, ἡ ἐκκλησία ἡ καμωμένη μέσα εἰς τὸν κορμὸν ἐνὸς

τεραστίου πλατάνου, ποῦ, ἂν καὶ τόσο μικρὴ καὶ ἀπερίττη, ἐντούτοις ἔχει ὁμοίαν δόξαν μετὰ τὴν ἁγίαν Σοφίαν ἢ μετὰ τὸν ἅγιον Πέτρον τῆς Ρώμης!

Ὁ πλατάνος αὐτὸς ὑψώνεται κοντὰ σ' ἓνα παλαιὸν εἰρηωμένον μοναστήρι, πρὸς τὸ κάτω ἀκριβῶς μῆκος τοῦ χωριοῦ, ἡ δὲ περιμέτρος του εἶνε 13 μέτρα περίπου. Οἱ κλάδοι του ὑψώνονται ὑπερήφανοι πρὸς τὸν οὐρανόν, καὶ κατὰ περιεργον σύμπτωσιν εἶνε καὶ αὐτοὶ 13 ἀκριβῶς! (Καθὼς οἱ μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ ἦσαν 12 καὶ ἓνας ἐκεῖνος 13.) Ἀπὸ τὸ μέσον δὲ αὐτῶν, ἓνας ἐκ τῶν δεκατριῶν, ὁ μεγαλύτερος, ποῦ κυττάζει πρὸς Ν. μοιάζει σὰν τεράστιον φεῖδι καὶ ὀνομάζεται *ὄφρις τοῦ Μωϋσέως*· καταλήγει ἐπάνω εἰς παράδοξον ὄγκον ὅμοιον μετὰ κεφάλι ταύρου.

Εἰς ἓνα ἀπὸ τὰ τοιχώματα τοῦ ἐσωτερικοῦ κοιλώματος τοῦ πλατάνου, πρὸς τὸ δυτικὸν μέρος, εὐρίσκειται ἀποτυπωμένη ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου, ὁμοία μετὰ ἐκείνην ποῦ ὑπάρχει εἰς τὸ Μέγα Σπήλαιον, κατασκευασμένη μετὰ κερὶ ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Λουκᾶν.

Ἡ διάμετρος τῆς ἐκκλησίας—χωρὶς τὸ ἱερὸν βῆμα—εἶνε τεσσάρων περίπου μέτρων, καὶ ἡμπορεῖ νὰ περιλάβῃ δεκατέσσαρα ἐν ὄλῳ πρόσωπα. Πρὸς τὸ ἀνατολικὸν μέρος ἔχει ἀνοιχτὴ καὶ μικρὸς φεγγίτης, διὰ νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸν ναὸν αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου. Τὸ ἔδαφος κάτω εἶναι στρωμένον μετὰ ὡραῖες πλάκες τοῦ Λιβόρνου.

Αὕτη εἶνε ἡ *Παναγία ἡ Πλατανιώτισσα*, ἡ θαυματουργὸς καὶ ὑπεραγία, τὴν ὁποίαν λατρεύουν ὅλοι οἱ Πελοποννήσιοι καὶ τὴν θεωροῦν θαυματουργήν.

Ἀλλὰ ἂς δοῦμε τώρα καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς:

Δύο καλόγεροι, ὁ Σιμεὼν καὶ ὁ Θεόδωρος, ἔφυγαν τὸν καιρὸν ἐκεῖνον μετὰ μεγάλην εὐσέβειαν νὰ πάνε νὰ προσκυνήσουν τοὺς ἁγίους τόπους. Ἐκεῖ τοὺς ἐπαρουσιάσθησαν εἰς τὸν ὕπνον τοὺς τρεῖς γέροντες σεβάσιμοι, μετὰ ἱσρατικὴν στολήν, μετὰ θεϊκὴν μορφήν καὶ ἐξαιρετικὴν σεμνότητα. Μαζὺ δὲ μετὰ αὐτοὺς μία ὡραιότατη γυναίκα ἀπὸ τὸ πρόσωπον, τῆς ὁποίας ἔβγαине φῶς λαμπερό, σὰν τοῦ ἡλίου. Καὶ λέγει, ἡ φωτεινὴ αὕτη ἀρχόντισσα ἡ *Παναγία*:

—Οἱ τρεῖς αὐτοὶ γέροντες εἶναι πιστοὶ ὅπαδοὶ τοῦ Υἱοῦ μου ὁ Παῦλος, ὁ Λουκᾶς καὶ ὁ Ἀνδρέας, ἀκολουθήσατέ τους καὶ θὰ φθάσετε εἰς ἓνα ποταμόν. Ἐκεῖ θὰ σᾶς ὀδηγήσω καὶ θὰ

βρῆτε τὴν εἰκόνα μου καμωμένην ἀπὸ τὸν Λουκᾶν.

Καὶ μόλις εἶπεν αὐτὰ ἡ *Παναγία* ἐχάθη. Οἱ δὲ καλόγεροι, ἅμα ἐξύπνησαν τὸ πρωτὶ, διηγῆθησαν ἔκθαμβοι, ὁ ἓνας εἰς τὸν ἄλλον, τὸ ἴδιον ὄραμα, τὸ ὅποιον καθένας ξεχωριστὰ εἶχεν ἰδῆ. Ἐφυγαν ἀμέσως ἀπὸ τὴν Ἱερουσαλήμ, ἔφθασαν ὕστερα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας εἰς τὴν Πελοπόννησον, ὅπου ἦδραν τὸν ποταμὸν *Κερυνίτην* καὶ τὸν ἠκολούθησαν ἕως τὰς πηγὰς του.

Ἐνῶ εὐρίσκοντο κοντὰ εἰς τὴν *Κλαπατσούνα*, ἐνύκτωσε καὶ ἠναγκάσθησαν νὰ διανυκτερεύσουν κάτω ἀπὸ τὸν μέγαν πλατάνον καὶ μάλιστα εἰς τὸ κοῖλον τοῦ κορμοῦ του. Ἐκεῖ, οἱ δύο καλόγεροι, προσηχηθήθησαν ζητοῦντες τὴν βοήθειαν τῆς *Παναγίας*, γιὰ νὰ εὕρουν τὴν εἰκόνα τῆς.

Τότε παρουσιάζονται ἐμπρὸς τους καὶ πάλιν οἱ τρεῖς ἀπόστολοι καὶ τοὺς λέγουν:

—Τὶ λυπεῖσθε; Ζητήσατε καὶ θὰ εὕρητε εἶπεν ὁ Χριστός. Προχωρήσατε λοιπὸν ἀπ' ἐδῶ δύο ὥρας πρὸς ἀνατολάς, καὶ ἐκεῖ θὰ εὕρετε μίαν κόρην νὰ βόσκη τὰ πρόβατά τῆς, τὴν *Εὐφροσύνην*, ἀπὸ τὴν *Ζαχλωρῶν*: αὕτη θὰ σᾶς ὀδηγήσῃ πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς εἰκόνας, ἡ ὁποία ἔχει τὸν ἐξῆς τύπον:

Καὶ ἐνῶ ἔλεγαν αὐτὰ, μία θεῖα λάμψις βγαίνει διὰ μιᾶς ἀπὸ τὸν βράχον τοῦ Μ. Σπηλαίου καὶ πηγαίνει κατ' εὐθείαν καὶ πέφτει ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς ἐπιφανείας τοῦ κορμοῦ τοῦ πλατάνου καὶ ἀποτυπώνει ζωηρότατα καὶ εὐκρινέστατα τὴν *Παναγίαν* κρατοῦσαν στήν ἀγκαλιά τῆς τὸ θεῖον βρέφος. Εἶνε ἡ εἰκὼν ποῦ διατηρεῖται ἀκόμη.

Τὰ χαράγματα, ἔφυγαν ἀμέσως οἱ δύο μοναχοί, ὁ Σιμεὼν καὶ ὁ Θεόδωρος, καὶ ἐβάδισαν πρὸς ἀνατολάς, ὅτε ἄνω τῆς *Ζαχλωρῶν* εἶδαν τὴν *Εὐφροσύνην*, καθισμένην σὲ μίαν πέτραν νὰ βόσκη τὰ πρόβατά τῆς. Ἡ πέτρα ἐκεῖνη, ἀκόμη καὶ σήμερον ὀνομάζεται *πέτρα τῆς Εὐφροσύνης*.

Ἡ κόρη μόλις εἶδε τοὺς γέροντας ἐσηκώθη ἀμέσως καὶ τοὺς ἐφώνησε μετὰ τὰ ὀνόματά τους. Ἐκεῖνοι τὰ ἔχασαν, καὶ τὴν ἐρώτησαν ἐκκλητικῶς τοῦ; γνωρίζεις; Ἡ *Εὐφροσύνη* τότε τοὺς διηγῆθη ὅτι μίαν ἡμέραν, ἐνῶ ἔβροσκε τῆς κατσίκες τῆς, εἰς τὸ ἀπέναντι μέρος, τὸ ὅποιον δὲν εἶχε καθόλου νερό, εἶδε μετὰ μεγάλην τῆς ἐκκληξίν βρεγμένο τὸ γένι ἐνὸς τράγου. Ἐπειδὴ δὲ τὸ

ἴδιον παρετήρησε καὶ τὴν ἄλλην ἡμέραν, τὸν παρηκολούθησε γιὰ νὰ ἰδῇ ποῦ ὑπῆρχεν ἡ ἀφανὴς πηγὴ. Καὶ πράγματι, τὴν ἦδρε· ἀλλ' ἐνῶ ἀκόμη τὴν ἔβλεπε σαστισμένη ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς, ἀκούει μεσ' ἀπὸ τὸν βράχον μίαν φωνὴν νὰ τὴν καλῇ μετὰ τὸ ὄνομά τῆς. Πλησιάζει πρὸς τὸ μέρος ὅπου ἀκούσθηκε ἡ φωνή, καὶ εὐρίσκει, μετὰ ἐκπληξίν τῆς, τὴν εἰκόνα τῆς *Παναγίας*, κρυμμένην μέσα εἰς ἓνα κισσόν, ἡ ὁποία τῆς λέγει:

—Ὅταν ἔλθουν δύο καλόγεροι, ὁ Σιμεὼν καὶ ὁ Θεόδωρος, νὰ τοὺς φέρῃς ἐδῶ!

Ἀπὸ τότε ἡ *Εὐφροσύνη* τοὺς ἐπερίμενε μετὰ ἀγωνίαν, καὶ μόλις τοὺς εἶδε τοὺς ὀδήγησεν ἀμέσως εἰς τὸ μέρος τῆς εἰκόνας. Οἱ δύο μοναχοὶ παρέλαβαν τότε τὴν εἰκόνα μετὰ χαρὰν μεγάλην, καὶ ἀνάψαντες φωτιά, ἐκαθάρισαν τὸ σπήλαιον ἀπὸ τ' ἀγκάθια καὶ τοὺς θάμνους καὶ ἐγκατεστάθησαν εἰς αὐτὸ ἰδρύσαντες μοναστήρι. Εἶνε ἡ ἕως σήμερον σωζομένη ἱερὰ Μονὴ τοῦ Μεγάλου Σπηλαίου, ὅπου ἔκτοτε φυλάσσεται καὶ ἡ εἰκὼν τῆς *Παναγίας*· κρατεῖ εἰς τὴν ἀριστερὰν τῆς ἀγκάλῃ τὸν μονογενῆ υἱὸν τῆς, καὶ εἶνε κατασκευασμένη ἀπὸ κερὶ ἀπὸ τὸν ἀπόστολον Λουκᾶν, καθὼς ἀναφέραμεν. Ἐπειδὴ δὲ ὀδήγησεν ὡς ἐκεῖ τὴν *Εὐφροσύνην* καὶ τοὺς καλογήρους, νὰ τὴν εὕρουν, ὀνομάζεται *Παναγία ἡ Ὀδηγήτρια*, ἐνῶ τὸ κάτω εἰς τὸν πλατάνον ἀποτυπωμένον ἀντίγραφον τῆς ὀνομάζεται *Παναγία ἡ Πλατανιώτισσα*.

ΑΙΜΙΛΙΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

Γιὰ νὰ Τελεῖτε

Δικαιολογία μὰ φορὰ

—Γιατί εἶναι βρώμικα τὰ χέρια σου, Νίκο; Σὲ εἶδα ἐν τούτοις πρὸ ὀλίγου νὰ τὰ πλένης.

—Ναί, τὰ ἔπλυνα ὅμως μετὰ μαῦρον σαποῦνι.

Μεταξὺ δύο χωρικῶν

—Ἐρεῖς ὅτι ἡ κότεις σου ἔρχονται τακτικὰ στήν αὐλή μου;

—Βέβαια τὸ ξέρω.

—Πῶς τὸ ξέρεις;

—Γιατί ἀπλούστατα βλέπω ὅτι μιὰ-μιὰ χάνονται.

Η ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΩΝ ΜΑΣ

Ἡ Ἐκδίκηση τοῦ

σεύκου

Ἦταν μήνας Ἰούλιος. Ὁ φλογερός μεσημεριάτικος ἥλιος, περῆλυε τὰ χέρια τῶν ἐργαζομένων χωρικῶν.

Ὁ Λάμπρος, ἕνα ὄμορφο παλληκάρσι ὡς 25 ἐτῶν, τίμιο, ἐργατικό, ἀλλὰ λίγο φυλάργυρο, ἀνεπαύετο κάτω ἀπὸ τὴν σκιά ἐνὸς γέρικου πεύκου.

Τὸ γλυκὸ του ψιθύρισμα καὶ τὸ ἐλαφρὸ του ἠεράκι τοῦ ἐφεργαν μιά βαθεῖα νόσση καὶ σιγὰ σιγὰ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ἀφῆθηκε ἀνίσχυρος στὴν ἀνοικτὴ ἀγκαλιά τοῦ Μορφῆως.

Ἀπὸ τὸ μυαλό του περνοῦσαν ἢ πιὸ τρελλές κι' ἢ πιὸ παράξενες ἐπιθυμίες. Καὶ εἰς τὸν ὕπνο του ἀκόμα τὸν κυνηγοῦσε ἡ δίψα τοῦ χρηματός. Ἐβλέπε στὸ ὄνειρό του νὰ κόβῃ τὸ πεύκο καὶ ἀπὸ τὰ πολλά του ξύλα, τὰ ὅποια θὰ ἐπολοῦσε στὸν ξυλόπορο τοῦ χωριοῦ θὰ ἐκέρδιζε ἀφθονα χορήματα. Ἐύπνησε μὲ ριζωμένη στὸ μυαλό του τὴν κακόβουλη αὐτὴ ἰδέα.

Ὁ ἥλιος ἔβγαλε πρὸς τὴν δύση του ὅταν ὁ Λάμπρος ξεκίνησε γιὰ τὸ χωριό του.

Ἐξοῦσε ἡσυχὰ κι' εὐτυχισμένα μὲ τὴ γυναῖκα του καὶ τὸ μικρὸ του ἀγοράκι πού μὲ τὰ σκουρὰ ξανθὰ μαλλιάκα του ἔμοιαζε μὲ σωστὸ ἀγγελουδί.

Ἀλλοίμονον ὅμως ἡ εὐτυχία του αὐτὴ δὲν διήρκεσε καὶ πολὺ. Τὴν ἐπομένη, μὲ τὴν πρώτη ἀχτίδα τοῦ ἡλίου, ἄρχισε νὰ κτυπᾶ ἀλύπητα μὲ ἕνα καλοκαινισμένο πέλαυ, τὸ καταδικασμένο δένδρο.

Τὸ μικρὸ ἀγοράκι του, πού ἐστέκετο ἐκεῖ σιμά, ἔβλεπε ἀνήσυχο μὲ τὰ ἔξυνα ματάκια του, πότε τὸ θῆμα καὶ πότε τὸν δολοφόνο ὡσὰν νὰ αἰσθανόταν τὸ φοβερὸ ἐγκλημα πού ἔκαμε ὁ πατέρας του. Ὑστερα ἀπὸ πολλὰ κτυπήματα τὸ πεύκο ἄρχισε νὰ τρίζῃ ἐλαφρὰ καὶ ἐνόμιζε κανεὶς πῶς ἀπὸ τὸ τρίζιμο ἔβγαίνει μιά λυπητερῆ φωνή— φωνὴ ἀδικημένου, ἡ ὁποία ἔλεγε: «Ἀσπλάχνε, ἀγάριστε, γιατί δὲν μὲ λυπάσαι· δὲν σοῦ ἀρκοῦσαν τὰ ὄσα μούχες πάρει, τίς δροσιές μου, τὰ κλαριά μου, τὸ ρετσίνι μου

καὶ τὸν καθαρό μου ἀέρα;»

Ἔνα ἀκόμα κτύπημα, ἕνα τελευταῖο τρίζιμο καὶ τὸ γιγαντιαῖο δένδρο. τὸ αἰωνόβιο πεύκο ἔπεσε βαρὺ καὶ ἐκδικητικὸ πάνω στὸ μικρὸ παιδί τὸ ἀθῶο ἀγγελουδί, τὴν μόνη εὐτυχία τοῦ ἀσπλαχνου καὶ φιλάργυρου Λάμπρου.

Ροδιακὸς Φλοῖσος

ΣΤΗΛΗ ΚΛΑΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Κάνε τὸ καλὸ

καὶ ρίξτε στὸ γυαλὸ

Μιά μέρα κάποιον κοριτσάκι περπατῶντας πρὸς τὸ δρόμο τοῦ δάσους, εἶδε δυὸ παληόπαιδα νὰ κρατοῦν ἕνα σκυλάκι προσπαθώντας νὰ τὸ βασανίσουν. Τὸ κοριτσάκι τοὺς ἐπλησίασε, ἔσκυψε καὶ κτύπησε τὰ πονεμένα μάτια τοῦ βασανισμένου σκύλου. Τότε τὰ παληόπαιδα ἄφησαν τὸ σκυλάκι καὶ ἄρχισαν νὰ τὴν κοροϊδεύουν.

Ἡ μικροῦλα ὁμως δὲν πρόσεχε διόλου στὰς ὕβρεις τῶν κακῶν αὐτῶν παιδιῶν, ἀλλὰ ἄρπαξε στὴν ἀγκαλιά της τὸ σκυλάκι καὶ γεμάτη χαρὰ ἔτρεξε πρὸς τὸ σπίτι της. Μόλις ἐφθασε, τὸ περιποιήθηκε, τὸ γιάτρεψε καὶ τοῦ ἔδωσε νὰ πιῇ γάλα. Τὸ σκυλάκι ἔγινε πολὺ πιστὸ καὶ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα μεγάλωνε καὶ ἀκολουθοῦσε παντοῦ τὸ κοριτσάκι.

Ἦταν ὁ παντοεινός της σύντροφος. Ἐκύνταζε γεμάτος καλωσύνη τὸν σωτήρα του καὶ πολλές φορές ὅταν τὰ παιδιὰ ἤθελαν νὰ τὴν κοροϊδεύουν, τὸ σκυλάκι τὴν ὑπερασπιζέτο... Ἔνα βράδυ ὅμως ἡ μικρὴ ξύπνησε ἀπὸ τὰ δυνατὰ γαυγίσματα τοῦ σκύλου της... Ἦσαν λησταί. Οἱ γείτονες ἀκούσαν γρυλίσματα ἔτρεξαν καὶ ἔσωσαν τὴν μικρὴ.

Σανθὸς ἱεπτότης

Ὅταν ξαναβοῦν τὰ

σαλιὰ

Τὸ τζάκι ξεπετοῦσε τὴ φλογερὴ φωτιά του καὶ σηγομουργοῦριζε, λέγοντας ξεχασμένους ἱστορίες στους ἔρεπιωμένους φίλους

του. Τοὺς θέρμαινε μὲ τὴν ἀνάσσα του, τὰ ψυχομένα κορμιά τους, ποῦτανε βαρεῖα χιονισμένα στὸ χεῖμῶνα τῆς ζωῆς τους. Τοὺς νανούριζε σ' ἕνα καθισμαστικὸ ὕπνο κι' ἦταν ὁ γλυκὸς παρηγορητής, ὁ καλὸς σύντροφος πού τοὺς ξαναγεννοῦσε πού τοὺς ἐρχοιγε στὴν ὄμορφα τῆς ἀνθισμένης· νειότης, τῆς παληῆς ἀξέχαστης ζωῆς.

—Θυμᾶσαι γέρο...

Αὐτὸς ἕνας γεροντάκος μὲ λίγες σκόρπιες τοῦφες ἄσπρα μαλλιά, σὰν φατοστέφανο στῆς ἄκρας τοῦ κεφαλοῦ του, καμπουριασμένος, ναρκωμένος ἀπ' τὴ γλυκάδα τῆς φωτιάς, ἄφησε, ἕνα μικρὸ χαμόγελο νὰ φανῇ στὰ ζαρωμένα χεῖλια του. Τὰ μάτια του ἀναδεύτηκαν καὶ ἄφωνα κτύπησαν τὴ γρητὰ του. Ἐκείνη μὲ τὸ βλέμμα της περισσότερο ἐκφραστικὸ, τρυποῦσε τὸ κενὸ λὸς κι' ἤθελε νὰ φτάσῃ κάποιον μακρυνὸ καὶ λησμονιμένο πράγμα πού τῆς ξέφευγε κι' ἦταν ποθητό.

Ἔτσι σ' αὐτὴ τὴν εὐχάριστη ἀναπόλησι τὴν κυττοῦσε ὁ γέρος της καὶ σὰν κι' αὐτὸς νὰ παρασυρθεῖ στὸ ἴδιο βαθὺ ὄνειροπόλημα μὲ τὴ γρητὰ του, τέντωσε τὸ κορμί του καὶ φωτίστηκαν τὰ μάτια του ἀπὸ κάποια λάμψη ζωῆς, ἀπὸ κάποιο γλυκὸ πόθο...

Καὶ τί δὲν ἔξυπνοῦσε στὴ σκέψι τους καὶ τί δὲν ἐννοιῶθαν ἡ κουρασμένες ψυχές τους. Χρόνια ζωῆς, χρόνια χαρᾶς ἀνειπωτής τοὺς φιλοῦσαν μὲ τὸ σίωμά τους. Ὅμορφες γλυκὲς θύμησης, ξέχυναν τὴ γλυκάδα τους. Ἀνάμνησες ξεπετάγονταν ἀπὸ τὸ ψυχρὸ κοιμητήρι τοῦ χρόνου ποῦσαν θαμμένες καὶ ξαναζοῦσαν μὲ τῆς παληῆς χαρῆς τους. Δονίζονταν ἡ ραγισμένες τους ψυχές ἀπὸ κάποιο παλμὸ καινούργιας ζωῆς. Ὅλα τὰ ζοῦσαν καὶ τὰ ἐννοιῶθαν ὅπως τὰ πέρασαν... Μυριόγλυκα, χαρούμενα, ξένοιαστα... Καμμά πικράδα δὲν χασογελοῦσε, κανένας πόνος δὲν φοβέριζε τῆς ἡρεμίας στιγμῆς τους μὲ τὴν ἀγριάδα του. Ἡ ζωὴ τους ἀνθίσις ὄμοια μὲ τῆς ὄμορφης τῶν λουλουδιῶν. Καμμά βαρυνεῖμα δὲν τοὺς κόντευε γιὰ νὰ τοὺς μαράνῃ τὰ νεύατα. Κι' ἂν τώρα τοὺς σιγοτρᾶει ἡ ζωὴ δὲν παραπονιούνται

δὲν κλαίνε... Εἶναι κάποιος νόμος πού ὀφείλουνε νὰ τοῦ πληρώσουν μ' ἀκριβὰ νομίσματα, τὰ χρόνια πού πέρασαν στὸ φῶς. Κάθε ἀρχὴ ἔχει καὶ τελειωμὸ... Τὸ ξέρουν αὐτοί... Καὶ πέρασαν τὴ ζωὴ τους μὲ τὸ πόθο τῆς ψυχῆς... Γιατὶ νὰ παραπονιούνται;

Τὸ τζάκι λιγότερε τὴ θεομύθητα κι' ἔπαψε νὰ μουμουρίζῃ. Τὰ δυὸ ὄραχιασμένα κορμιά, ἀπ' τῆς ζωῆς τὸ πέρασμα, τὰ συνεπῆρε ἕνας βαθὺς ὕπνος, ἀπ' τὸ μαγικὸ πανόραμα τοῦ παληοῦ μεγάλσιου τους. Ἔνα δυνατὸ ρουχαλιτὸ βασιλευσε στὸ ψυχρὸ δωμάτιο κι' ἔδιωχνε κάποιους πελώριους ἰσκιους π' ἀργοκινούνταν κι' ἐζυβόνταν στῆς ἀκέρως παραμονεύοντας, μ' ἀγρυπνο μάτι...

Ροῦνι

Πάσχα

Εἶναι νύχτα! κρότος κανένας δὲν ἀκούγεται μόνον πού καὶ πού τὸ γαύγισμα κάποιου σκύλου. Ὅλη ἡ φύσις φαίνεται σὰν νὰ εἶναι τυλιγμένη μέσα σ' ἕνα πέλο μυστηρίου.

Ὁ οὐρανὸς εἶναι σκοτεινός κι' πάνω του λάμπουν τ' ἀστέρια μ' ἕνα φῶς γλυκὸ, γεμάτο μυστήριο...

Ξαφνικά, στὴν ἡσυχία τῆς νύχτας ἀκούγεται στὴν ἀρχὴ μιά κομπάνα· ἔπειτα ἄλλη.. ἄλλη...

Τὴν θεῖα αὐτὴ ὥρα φέρνω στὸν νοῦ μου τὴν στιγμή ἐκείνη πού μέσα στὸ περιβόλι τοῦ Ἰωσήφ, ἀναστήθηκε Ἐκεῖνος πού πέθανε γιὰ μᾶς...

Οἱ στρατιῶτες καὶ ἡ σφραγίδα, δὲν μπόρεσαν νὰ ἐμποδίσουν τὴν Ἀνάστησί Του. Ὁ Ἄδης δὲν ἦταν δυνατὸ νὰ δεχθῇ ποτὲ ἕνα Θεό...

Τὸ χαρούμενο μῦθημα τὸ ἔμαθαν πρῶτα οἱ μορφῶρες, πού μαζὺ μὲ τὴν ἄλλη μυστηφόρο τὴν ἀνοῖξι πήγαιναν γιὰ νὰ ράνουν τὸ Θεῖο Του Σῶμα... Ἀθήναι Μάρτιος 1934

Αἰκατερίνη Σ. Σβορώνου

Θρινώσαιο

Σιγὰ-σιγὰ τρεμοσβύνει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου. Σύννεφα πυκνὰ τὸν σκεπάζουν, πού δὲν ἀργοῦν νὰ ξεσπάσουν σὲ δυνατὴ βροχὴ.

Ἐξαφνα, πάνω στὴ ζέστη τοῦ καλοκαιριοῦ, ἕνας ψυχρὸς

ἀνεμος, προάγγελος τοῦ ψυχροτάτου χειμωνιάτικου ἀνέμου, φυσᾷ καὶ σκορπίζει τῶν δένδρων τὰ φύλλα, ἀφήνοντάς τα ὀλόγυμα...

Τώρα ὀλόγυμα καθὼς εἶναι, τρομάζουν τὸν ἄγριο ξενύχτη, τ' ἀηδόνη. Πουθενὰ πιά δὲν ἀκούγεται ἡ γλυκεῖα του φωνή, πού ὕμνει τὸν ἔρωτα.

Ὁ χάρος, πού δὲν φεῖδεται πόνου, ἀπλώνει τὰ σκελετωμένα του χέρια πρὸς τὴν καρδιά τοῦ ἀηδονιοῦ. τοῦ τὴν παίρνει... Μὰ δὲν σταματᾷ ὡς ἐδῶ! Μὲ τὰ σκελετωμένα του πόδια, μὲ τὴ φρικώδη του μορφή, προχωρεῖ καὶ γρήγορα ἀπογυμνώνοντας τὴ φύση, φέρνει τὸν χειμῶνα.

Ἀπόστολος Εὐ. Μακρυγιάννης

Ἀνέκδοτο

Ὅταν ὁ Ναπολέων, ὡς πρῶτος ὕπατος, ἐξεστράτευσε κατὰ τῆς Αἰγύπτου παρελάβε μσζὶ του τοὺς καλύτερους σοφούς τῆς Γαλλίας, ὅπως ἀκριβῶς εἶχε κάμει ὁ Μ. Ἀλέξανδρος.

Οἱ σοφοὶ αὐτοί, βγαλμένοι μέσα ἀπὸ τὰ ἐργαστήρια τους καὶ ἀπὸ τίς βιβλιοθήκες τους, ὅπως ἦταν φυσικό, δὲν ἤξεραν ἱππασία καὶ προτίμησαν νὰ ἀκολουθήσουν τὸ στράτευμα καβάλλα σὲ γαῖδουράκια.

Ὁ Ναπολέων γνωρίζων τὴ θησαυρὸ ἔφερε μαζί του ἐπρόσεχε πολὺ τοὺς σοφοὺς του καὶ διηγοῦνται ὅτι ὅταν ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ καμμιὰ μάχη διέταξε νὰ τεθοῦν εἰς τὸ κέντρον τοῦ στρατεύματος λέγων:

—Οἱ ὄνοι εἰς τὸ μέσον...

Μπουμποῦλ

Πρωτασριλάτικο

Κορίτσια! Ἄννα, Κική τρέχτε! Γρήγορα, γρήγορα, ἔπασε ὁ Πίπης στὴ στέρνα, φώναξε διὰ μᾶς ἡ Ρενέ, ἕνα σωστὸ διαβολάκι.

Ἀπὸ τίς διαφορὲς μεριές τοῦ κήπου ξεπετάχτηκαν τὰ κορίτσια, ξαφνισμένα, λαχανιασμένα, καὶ περικινώσαν τὴ Ρενέ.

Στὴ στέρνα, πού ἦταν πολὺ βαθεῖα, φαινόταν οἱ τελευταῖοι κύκλοι πού ἀγματίζει κάθε πρᾶγμα ὅταν πέφτει στὸ νερὸ ἔδῶ μιά μεγάλη πέτρα.

Ὅταν τὰ κορίτσια τοὺς εἶδαν πίστεψαν, ὅτι ὁ Πίπης ἔπεσε στὴ στέρνα κι' ὅπως πρῶτα ξεπετάχτηκαν ἀπὸ τίς διαφορὲς μεριές τοῦ κήπου ἔτσι καὶ τώρα σκορπίσαν σ' αὐτές...

—Γρήγορα ἕνα σχοινί, φώναξε ἡ Ἄννα.

—Ἔνα ξύλο, ἕνα καλάμι, συμπληροῦσαν οἱ ἄλλες.

Μὲ τίς φωνές ὁμως τῶν κοριτσιῶν σηκώθηκε ὄλο τὸ σπῆτι στὸ πόδι.

Ἔνας κατέβηκε μὲ τὸ κόπανο ἀπ' τὸ γουδί στὸ χέρι, γιατί κείνη τὴν ὥρα ἔκανε τὴ σκορδαλιά, ἄλλος μὲ τὴν ρίγανι πού ἄλειψε τὸ ψᾶρι πῶςνε, κι' ἄλλος - κάποιος ὑπναρᾶς—μὲ τίς πυχάμους.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ Ρενέ κατακοκκίνησε, γιατί πολυπίεζε τὸν ἑαυτὸ της νὰ μὴ γελάσῃ.

Ὅλοι οἱ ἄλλοι ἔτρεξαν στὴ στέρνα, ἀλλὰ ἐκεῖ εἶδαν τὸ Πίπη νὰ κουβεντιάζῃ ἦρσμα μὲ τὴ Ρενέ χωρὶς νάχη ἐπάνω του οὔτε μιά σταγόνα νερό.

Μιά μὲ γάλη ἀπορία γεννήθηκε σ' ὄλους..

Τὴ φάρασα τὴ πρωτοκατάλαβε ἡ Κική κι' εἶπε.

—Μπᾶ! ξεχάσαμε σήμερα πῶς εἶναι πρωταπριλιά καὶ μᾶς τὴ σκάρωσε ὥρατι ἡ Ρενέ.

Μπουμποῦλ

Ἐτὴν Κέρκυρα

Τ' ὥραιο νησί προβάλλει. νὰ το, μεσ' ἀπ' τὰ κύματα καὶ τοὺς ἀφρούς, γαλάζιο ὄνειρο, ἐροσιὰ γεμάτα πού σοῦ σκλαβώνεται καρδιά [καὶ νοῦς.

ὦ, ὥραιο νησί μου, κι' ἐγὼ [σιμά σου —διάβηκαν μῆνες τώρα πολλοί— στὴν ὥρατι τὴν ἀγκαλιά σου ἦλθα καὶ πέταξα γιὰ μιά στιγμή.

Διάβηκαν μῆνες Κέρκυρά μου, πού εἶμαι μακρὰ σου—ὦ, τί [καῦμός, σύννεφα μαῦρα μὲς' στὴν καρδιά [διά μου

Στείλε τ' ἀγέρι σου κι' ὡς τὴ [γωνιά μου, ἂν τ' ἀγιο χῶμα σου δὲν θὰ [πατήσω.

γλυκὰ τ' ἀγέρι σου, Κέρκυρά μου, νὰ μὲ φιλήσῃ, νὰ τὸ φιλήσω!., Ἀφροστεφανωμένο χῶμα

ΣΕΛΙΣ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΣΕΩΝ

ΑΡΤΑ, Μάρτιος.— Φέτος ήρθαμε στο καινούργιο μας σχολείο. Μεγάλο κτίριο, με αίθουσες μεγάλες και ύγιεινές. Βρίσκεται αντίκρου στο βυζαντινό ναό της Παρηγορίτισσας, στην άριστη όχθη του 'Αράχθου. 'Η θέα απ' ἐδῶ είναι πλουσία, και τὰ μάτια σου ξεκουράζονται εύχαρίστα στο άγέραστο πράσινο του κάμπου της 'Αρτίας.

— Απ' την άρχή κατεβλήθη προσπάθεια διά την ανάπτυξιν μιάς καλής σχολικής ζωής πούθα κάνει τον μαθητή να υπερηφανεύεται και ν' αγαπά το σχολείο σαν σπίτι του. 'Ιδρυθκαν μαθητικές κοινότητες και γίνονταν συνεισφορές για να μαζευθούν χρήματα για μακρινές εκδρομές.

— Κάθε Σάββατο πηγαίνουμε στον κινηματογράφο όπου παίχονται μαθητικές ταινίες. 'Επίσης κάθε τάξη έχει ώρισμένες ώρες έλευθέρως εργασίας στα μαθηματικά και Γαλλικά.

— Κάθε μέρα το απόγευμα λειτουργεί αξιόλογος μαθητική βιβλιοθήκη όπου ο κάθε φιλομαθής μαθητής μπορεί να διαβάξη τα σχολικά του μαθήματα ή οτι άλλο ήμορφο, εύγκλοπαιδικό, μορφωτικό ζήτηση.

Μιχ. Γ. Παπ.

ΔΕΥΚΑΣ, Μάρτιος.— Τά σχολεία της πόλεώς μας γιόρτασαν όσο μπορούσαν καλύτερα την επέτειο της 'Εθνικής παλιγγενεσίας και την δεκαετία της Δημοκρατίας.

Τό Σάββατο το απόγευμα —24 Μαρτίου— ώρα 5 συνεκστρώθησαν τά δημοτικά σχολεία και τό γυμνάσιον εις τόν περιβολον του δευτέρου, όπου ώμίλησε ο γυμνασιάρχων κ. Τρανός για τας δύο επετείους.

— Τή Κυριακή του Εύαγγελισμού, μετά την τέλεσιν της Δοξολογίας εις την 'Ιεράν Μητρόπολιν, τά σχολεία μετέβησαν εις την πλατείαν της πόλεως, όπου τά γραφεία της Κοινότητος, απ' όπου έξεφώνησε τόν πανηγυρικόν της ημέρας ο δικηγόρος κ. Λάζαρης.

'Από καί, με επί κεφαλής την Φιλαρμονικήν, σχολεία και σωματεία μετέβησαν εις τό μνημείον τών πεσόντων—όπου έκμέρους του γυμνασίου κατέθεσαν στέφανον ο μαθητής της Στ' τάξεως Βλάχος—και κατόπιν εις τόν κήπον του 'Εθνικού ποιητού 'Αρ. Βαλαωρίτου, την προτομήν του όποιου έστεφάνωσεν ο μαθητής της Στ' γυμνασίου Πατρικής.

Τό βράδυ της αυτής ημέρας έγινε λαμπρή φερόια, εις την όποιαν έλαβαν μέρος αι 4 μεγαλύτεραι τάξεις του γυμνασίου, ο όμιλος φιλοπροόδων νέων και ο άθλητικός όμιλος Τηλικράτης.

— Τή Δευτέρα 26 του ίδιου μηνός κατά τας 6 μ. μ. τά δημοτικά σχολεία και τό γυμνάσιον με τας σημαίας των παρήλασαν από τούς κεντρικότερους δρόμους της πόλεως τραγουδώντας διάφορα πατριωτικά άσματα.

Ν. Ε. Πολίτης

ΔΕΥΚΑΣ, Μάρτιος.— Τας 7 Μαρτίου αφήχθησαν εις Λευκάδα μέλη του 'Αρχαίου Γερμανικού 'Ινστιτούτου διά ν' αρχίσουν άνασκαφάς εις την μικράν πεδιάδα τού Νυδρίου, προς άλήθευσιν του ισχυρισμού του διαπρεπούς αρχαιολόγου Γουλιέλμου Δέλπφελδ, ότι 'Ομηρική 'Ιθάκη είναι ή σημερινή Λευκάς.

Παρηκολούθησε τας άνασκαφάς ο κ. Σταματέλος καθηγητής της φιλολογίας, ως αντιπρόσωπος του κράτους.

Μίαν από αυτὰς τας ημέρας έπεσεκέφθησαν τας άνασκαφάς και οι μαθηταί της Στ' τάξεως του Γυμνασίου.

Κωνσταντίνος Λάβαρο

ΒΟΛΟΣ, Μάρτιος.— Τήν 19ην Μαρτίου 1934 οι μαθηταί του γυμνασίου άρρένων Βόλου έξέδρομον εις την ώραιάν κωμόπολιν «'Αγιος 'Ονούφριος.» 'Από τόν Βόλον έξεκίνησαν τήν 9ην πρωινήν, συντεταγμένον και βαδίζοντες με τό ώραιον στρατιωτικόν των βήμα, τό

όποϊον έπεμελήθησαν να τούς μάθουν οι κ. κ. γυμνασται.

Μετά πορείαν μιᾶς περιπούδρας έφθασαν στην ώραιάν κωμόπολιν όπου δισκορπίστησαν και διεσκέδασαν θαυμάσια.

Τήν 4ην άπογευματινήν συνετάχθησαν κί' έξεκίνησαν για τόν Βόλον άποκομίζοντας τας καλύτερας έντυπώσεις από αυτήν την εκδρομήν.

Βλάσης 'Ι. Μακρυκόστας

ΑΘΗΝΑΙ, Μάρτιος.— Με μεγάλην λαμπρότητα εφορτάσθη την 21ην Μαρτίου, εις τό Παρθέναγωγείον του Κου Χουρμούζη, ή επέτειος της 'Εθνικής μας εορτής.

Εις τας 10 1/2 π. μ. όλαι αι μαθήτρια, συνηθροίσθημεν εις τάς επί τούτω όρισθείσας αιθούσας, αι όποιαί είχαν διακοσμηθή με σημαίας του Λαβάρου της Σχολής και με μυρσίνες. Παρουσία της Διευθύνσεως τών κ. κ. Καθηγητών, Καθηγητριών και γονέων, εψάλλαμεν τό κοντάκιον του Εύαγγελισμού και τά άσματα: «Δευτεριά για φτέρωσέ μου» τόν ύμνον εις την Σημαίαν και τήν 25ην Μαρτίου».

Τόν Πανηγυρικόν της ημέρας έξεφώνησεν ο Καθηγητής της Σχολής Κοσ Τζανατιάς, ο όποιος συνεκίνησε βαθύτατα τό άκροατήριόν του. 'Επίσης άπηγγέλθησαν ύπο μαθητρίων διαφόρων τάξεων τά ποιήματα Καρυα: (Πάλλη), Σαμουήλ, τό 'Ελληνικό χρώμα (Δροσίνη), ή Μάνα του παλληκαριού (Α. Γάλανου), ο Ματωτός ύμνος εις τόν άνδριάντα του Πατριάρχου Γρηγορίου Ε' (Βαλζορίχου Γρηγορίου Ε', ύμνος προς την Σημαίαν, του), ύμνος προς την Σημαίαν, οι νεκροί του κάμπου. κ. ά. Ζωηροτάτην έντύπωσιν έπροξένησεν ή Δις 'Αγγελική Καλούδη, τλειόφοιτος του Γυμνασίου, άπαγγείλασα τήν «'Ακλαυτη» του Πολέμη.

'Η ώραία αυτή εορτή έληξε με τόν 'Εθνικόν μας Ύμνον και με σθεναρομήκη 'Ζήτω τό 'Εθνος», υπό τά χειροκροτήματα τών παρισταμένων.

Αικατερίνη Σ. Σβορώνου
Μαθήτρια Ε' Γυμνασίου

'Αθήναι— Σόλωνος 18α 'Ωραι γραφείου Δευτέρα και Παρασκευή 2—4 μ. μ., Τρίτη και Πέμπτη 7—9 μ. μ.

Μεταφό μας

'Αγαπητά μου παιδιά,
'Η διεύθυνσις του περιοδικού σας, μου άναθέτει να σας ευχαριστήσω για την ένθερμη υποδοχή που κάματε στην έναρξή του δευτέρου χρόνου της εκδόσεώς του.
Δεν προφθαίνουμε ν' άνοιγουμε γραμάματα ένδοσιούδη, να διαβάζουμε εκδηλώσεις συμπαθείας και άφοσιώσεως, να καταχορούμε συνεργασίας κάθε είδους.

Γι' αυτό παρακαλούμε τα καλά μας παιδιά να μη παραπονεύονται άν δεν βλέπουν άμέσως δημοσιεύματα, δε, μιάς στέλλουν. 'Η πληθώρα ύλης είναι τσόν μεγάλη, ώστε άναγκάζομεθα να κρατούμε πάντοτε μιά σειρά προτεραιότητας για να μη δυσαρεστούμε όσο τό δυνατόν κανένα από τούς καλούς μας φίλους.

Για την άλληλογραφία συμβαίνει κι' εκεί τό ίδιο, ώστε προσπαθείτε να είσθε ύπομονετικοί. Με την σειρά του ο καθένας θα λάβη άπάντησι.

Τά 'Ελληνόπουλα» είναι υπερήφανα πού με την έναρξή του δευτέρου τον χρόνον βλέπουν τούς παληούς των φίλους να συσφίγγονται κοντά τους και συγχρόνως να προσελκύουν τό ενδιαφέρον και την άγάπη καινούριων άγνωστών και συνδρομητών πού έρχονται κι' αύτοι να προστεθοῦν στούς παληούς.

'Ετσι ο κύκλος μας καθημερινώς αύξάνει κι' αυτό τό χρωστούμε σε σας καλά κι' αγαπημένα μας παιδιά.

'Εχετε γεια!

'Η φίλη σας.

Κωνσταντ. Μεγαλογέννη. Τό έργο σας τό έλάβαμε και τό κρατούμε διά να διαγωνισθή εις τόν διαγωνισμόν Μεγάλης Χαράς.

'Ηρακλήν Παπαδάτον. Με χαρά έλάβαμε τό γραμμα σου, και άφου σου εύχρησθώμε χρόνια πολλά σου λέμε ότι πολύ μιάς εύχαρίστησε ή άπόφασις του 'Ο-

μίλου σας όπως εκδόσει την «'Εφημεριδόουλα». 'Ετσι θα μπορέιτε να έργασθίτε άποτελεσματικότερα και θα είνε συγχρόνως για όλους τούς συνεργάτας μιά καλή έξάσκησις. Περιμένουμε να μιάς στέλντε τακτικό είδησις της έξελίξεως της εργασίας σας. Τό ψευδώνυμό σου δεν τό εγκρίνομε, διάλεξε κανένα άλλον. Κρατούμε τό δικαίωμα εγκρίσεως και περιμένουμε να μιάς γράψης.

Ευστράτιον Χάσπαρην. Θα έλαβε άσφαλώς τό 25 φύλλο μας και θα άντελήφθησ ότι μιάς παρεξήγησες. 'Η έξάμνην συνδρομή είναι πράγματι 40 δρχ. πάντως όμως ή μικρή διαφορά δεν ήταν δυνατόν νό μιάς έμποδίση να σε έγγράψωμε. Την συμπληρώνουμε ήδη με τό συμπλήρωμα πού μιάς έστειλες και σε παρακαλούμε να καταβάλής προσπάθειες για την διάδοσις σου πού είσαι από τούς πρώτους ύποστηρικτάς μας και τούς άγαπητούς μας φίλους.

Αικατερίνη Σβορώνου. Τά καλά σου λόγια μιάς πλυμμηρίσων πάντα χαρά. Μιάς δίχνης σε κάθε σου γραμμα πόσο μιάς αγαπάς, κι' αυτό μιάς προσφέρει μιά μεγάλη ίκανοποίησι. Με χαρά θα σε δούμε από τό γραφείο μας για να σε γνωρίσουμε. Σχετικώς για την άλληλογραφία με τά 'Ελληνόπουλα της 'Αμερικνής τό πράγμα είναι άπλούστατο. 'Η θα γράψετε απ' εύθείας στας διευθύνσεις πού σας δώσαμε, ή διά της στήλης.

'Από τόν έναν στον άλλον θα άποτανήτε σ' όποιο παιδι θέλετε ζητώντας του να δεχθή ν' άλληλογραφήσετε.

Τας λύσεις σου τας δεχόμεθα έφ' όσον ακόμη δεν βγήκαν άποτελέσματα.

Γεώργιον Κατσην. Με μεγάλη χαρά κάνουμε την γνωριμία σου, γιατί κάθε καινούριο 'Ελληνόπουλο πού άποτείνεται σε μιάς, ξέρούμε πώς είναι κι' ένας

καινούριος φίλος πού θα μιάς μείνη πάντα πιστός. Την συνεργασία σου έλάβαμε και θα διαγωνισθή κι' αύτή μαζί με τίς άλλες.

Περιμένουμε όπως μιάς γράψης να... κινήθης και μάλιστα άποτελεσματικά. Στίτσα για την ώρα δεν δεχόμεθα, γιατί ή δαπάνη τών κλισε είνε μεγάλη.

Εμμ. Καζαμπάκαν. Τό γραμμα σου μιάς έπροξένησε μεγάλη χαρά. Εύγε σας, έτσι, σάς θέλούμε, πραγματικά 'Ελληνόπουλα. Τά φύλλα πού μιάς γράφεις τά ταχυδρομήσαμε, μόλις δε τά διαδέσσετε φροντίστε να στείλετε τό αντίτιμον. 'Οσον άφορά τό δικό σου φύλλο θα τό λαμβάνης ξεχωριστά έφ' όσον έχεις καταβάλλει την συνδρομή σου μέχρι του 37ου φύλλου, δεν ύπάρχει λόγος να έπιβαρύνεσαι επί πλέον. Μόλις γίνει ή πρώτη συνεδρίασις του 'Ομίλου σας να μιάς στείλετε πρακτικά.

Άννα Δεβέρη. Τά φύλλα τά στείλαμε, άπορούμε πώς δεν έλήφθησαν. 'Ελπίζουμε γρήγορα να μιάς γράψης ότι εν τώ μεταξύ όλα είναι εν τάξει.

'Ελάβαμε επίσης την άνανέωσι του ψευδώνυμου σου και σ' εύχαριστούμε καθώς σ' εύχαριστούμε επίσης και για τίς εύχές σου.

Ν. Πολίτην. Το γραμμα σου μιάς έφθασε φοβερά καθυστερημένο κι' έτσι πρό όλίγων μόνον ήμερών σου στείλαμε τά φύλλα πού μιάς ζητούσεσ μαζί με τό βραβείο σου του Διαγωνισμού. Πολύ λυπούμεθα για ότι μιάς γράφεις για τό «Κουδοῦνι του σχολείου». Δυστυχώς είμεθα ύποχρεωμένοι να έπαυρίμεθα στην καλή πίστι τών συνεργατών μας διότι καθώς καταλαβαίνεις είναι πολύ δύσκολη ή εξακριβωσις του πρωτοτύπου.

Σ' εύχαριστούμε θερμά για την κίνησι πού προκαλείς, είσαι μεταξύ τών πιο φανατικών μας φίλων εύγε σου.

Μάθε από την μη-
τέρα σου να μιλώ
να καθαρίζεις τα
δόντια σου, χρησι-
μοποιώντας την

BIBOΔΟΝΤ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ